Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 196 (9692). • 1989 йил 17 октябрь • сешанба • Баҳоси 3 тийин.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА УЧРАШУВ

13 октябрь куни КПСС Марказий Комитетида оммавий ахборот воситаларининг, ижодий уюшмаларнинг, мафкуравий муассасаларнинг раҳбарлари билан учрашув бўлди, учрашувда қайта қуриш вазифаларини муваффақиятли амалга ошириш учун жамиятнинг барча кучларини жипслаштириш соҳасида матбуот, телевидение ва радио ишининг долзарб масалалари кўриб чиқилди.

Учрашувда М. С. Горбачев нутқ сўзлади.

Учрашувда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари ва аъзолигига номзодлар, КПСС Марказий Комитетининг секретарлари қатнашдилар.

(ТАСС).

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросида

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси ўзининг 12 октябрдаги мажлисида СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1990 йилги Давлат плани ва давлат бюджети лойиҳалари СССР Олий Советининг иккинчи сессиясида муҳокама қилинаётганлиги муносабати билан СССР Министрлар Советининг шу лойиҳалар устида қандай ишлаётганлиги тўғрисида Н. И. Рижковнинг ахборотини тинглади. СССР Олий Совети комитетлари ва комиссияларининг мана шу жуда муҳим ҳужжатлар устида фаол ишлаётганлиги халқ хўжалиги тараққиётини нормаллаштиришга қаратилган чора-тадбирларни кучайтиришнинг эҳтимол тутилган йўлларини янада чуқурроқ ва атрофлича чамалаб кўриш имкониятини бериши ахборотда уқтириб ўтилди.

Келгуси йилги планни тузишда устун соҳаларни ва ёндашувларни олдиндан белгилаб берган энг асосий муаммолар халқ хўжалигида вужудга келган вазиятдан бевосита келиб чиқаётганлиги таъкидланди. Бу муаммолар, аввало истеъмол бозорининг ҳолатига, пул муомаласига, бюджет камомади ҳаддан ташқари кўпайиб кетганлиги ва зарур қувватларни ишга тушириш, шунингдек келгусида қилинадиган ишларни бошлаб қўйиш анча камайиб кетганлиги оқибатида ишлаб чиқариш соҳасининг мувозанати бузилганлигига тааллуқлидир.

План лойиҳасида иқтисодиятни соғломлаштириш, шу жумладан давлат бюджетининг камомадини икки ҳисса камайтириш, шунингдек аҳолининг ошиб бораётган эҳтиёжларини қондириш учун халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни ўстиришнинг юксак суръатларини таъминлаш соҳасидаги энг зарур чора-тадбирларга алоҳида эътибор берилган.

Иқтисодиятни социал соҳага буриб юборишга, аҳолининг даромадлари билан харажатлари кўпроқ мутаносиб бўлишига, уй-жой, мактабгача тарбия муассасалари ва ноишлаб чиқариш соҳасининг бошқа объектлари қурилишига тааллуқли таклифларни ўрганиш ва таҳлил этиш юзасидан СССР ҳукумати, марказий иқтисодий муассасалар, министрликлар ва идоралар, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари ўтказаётган ишнинг муҳим аҳамияти қайд этилди. Амалга оширилиши лозим бўлган чора-тадбирларнинг социал соҳага қаратилиши ҳақиқатан ҳам 1990 йилда халқ хўжалигини ривожлантиришнинг ўзаги бўлиб қолиши кераклиги таъкидланди.

Масалани муҳокама қилишда иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетларининг биринчи секретарлари ва Министрлар Советларининг раислари қатнашдилар. КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси Н. И. Рижковнинг шу масалага оид ахборотини маълумот учун қабул қилди.

Мажлисда М. С. Горбачевнинг ГДР 40 йиллиги муносабати билан ўтказилган тантаналарда қатнашиш учун Берлинга қилган сафари якунлари, у ерда ўтказган учрашув ва суҳбатларининг натижалари муҳокама қилинди. Совет халқининг социалистик немис давлати билан бирдамлиги яна тасдиқланди, бу бирдамликнинг урушдан кейинги Европа барқарорлиги учун, қитъадаги ҳамжиҳатлик ва ҳамкорлик йўлида янада илгари силжиш учун бўлган аҳамияти таъкидланди. КПСС бундан буён ҳам ГБСП билан ҳар томонлама алоқаларни ривожлантираверади.

Сиёсий бюро М. С. Горбачевнинг Совет Иттифоқига амалий ташриф буюрган ПБИП Марказий Комитети биринчи секретари М. Раковский билан учрашуви якунларини кўриб чиқиб, маъқуллади. КПСС ПБИПі билан тенг ҳуқуқли шерикчиликка ва ўзаро ишончга асосланган ўзаро алоқаларни юқори баҳолайди, партияларaро алоқаларни Совет — Польша ҳамкорлигининг муҳим қисми, деб билади.

Турли соҳаларда Совет — Польша муносабатларини ўзаро фойдали тарзда ривожлантириш йўли иккала мамлакатнинг манфаатларига мос бўлиб тушади ҳамда Европада барқарорлик ва тинчлик ишига хизмат қилади, деб ишонч билдирилди.

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси Э. А. Шеварднадзенинг АҚШ президенти Ж. Буш ва давлат секретари Ж. Бейкер билан шу йил 21—23 сентябрда ўтказган музокаралари мазмуни тўғрисидаги ахборотини тинглади. Вашингтонда ва Вайомингда икки томонлама муносабатлар ҳамда долзарб халқаро муаммолар хусусида бўлиб ўтган суҳбатлар натижасида СССР билан АҚШ ўртасидаги амалий муносабатларни янада ривожлантириш асоси кенгайтирилди.

Келгуси йил кўкламининг охири — ёзининг бошларида олий даражада навбатдаги расмий Совет—Америка учрашувини ўтказиш тўғрисида эришилган келишув муҳим аҳамиятга эгадир. М. С. Горбачевнинг президент Ж. Бушга йўллаган мактубида баён этилган янги ғоялар ва таклифлар стратегик ҳужум қуролларини 50 фоиз қисқартириш тўғрисидаги шартномани, шунингдек ер ости ядро портлатишлари тўғрисидаги 1974 ва 1976 йиллардаги шартномаларга доир контрол протоколларни тайёрлаш ишини туғаллаш учун амалий имконият очиб берди.

Э. А. Шеварднадзенинг Никарагуага амалий ташрифи давомида унинг президент Д. Ортега билан ва сандиночилар раҳбариятининг бошқа аъзолари билан музокаралари тўғрисидаги ахборотни кўриб чиқиб, Сиёсий бюро СССР билан Никарагуанинг халқаро майдондаги, Марказий Америкада мавжуд бўлган аҳволни тинч бартараф этиш ишидаги ўзаро алоқалари амалий руҳда эканини мамнуният билан таъкидлади.

Совет томони Никарагуа халқининг мустақиллик ва ўз ривожланиш йўлини танлаб олиш учун кураши билан, унинг мамлакатдаги ижтимоий-иқтисодий муаммоларни ҳал этиш соҳасида сарфлаётган куч-ғайратлари билан бирдам эканини тасдиқлайди.

Сиёсий бюро шуни қайд этдики, Э. А. Шеварднадзенинг Ф. Кастро ва бошқа кубалик раҳбарлар билан ўртоқларча ҳамжиҳатлик руҳида ўтган суҳбатлари жаҳоншумул ва маҳаллий муаммолар, шу жумладан Марказий Америка муаммолари хусусидаги позицияларини янада келишиб олишга кўмаклашди.

Е. К. Лигачевнинг ГДРга қилган амалий визити тўғрисидаги ахборот кўриб чиқилди. Қишлоқ хўжалиги учун машина ва асбоб-ускуналар ишлаб чиқариш соҳасида ГДР билан ҳамкорликни чуқурлаштириш, деҳқончилик саноатини, қишлоқдаги ижтимоий-иқтисодий соҳани ривожлантиришда унинг тажрибасидан унумли фойдаланиш муҳимлиги таъкидланди.

Марказий Комитетнинг Сиёсий бюроси Д. Т. Язовнинг АҚШга қилган ташрифи тўғрисидаги ахборотини тинглаб, ҳамжиҳатликни мустаҳкамлашда, Совет—Америка муносабатлари барқарорлиги ва жўшқинлигини ошириш ишида бу ташрифнинг муҳимлигини таъкидлади.

М. С. ГОРБАЧЕВНИНГ ФИНЛЯНДИЯГА ВИЗИТИ ТЎҒРИСИДА

Финляндия Республикаси Президенти М. Койвистонинг таклифига биноан СССР Олий Совети Раиси, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев 1989 йил 25—27 октябрь кунлари расмий визит билан Финляндияда бўлади.

«ҲОСИЛ-89» ***«ҲОСИЛ-89»*** ***«ҲОСИЛ-89»***

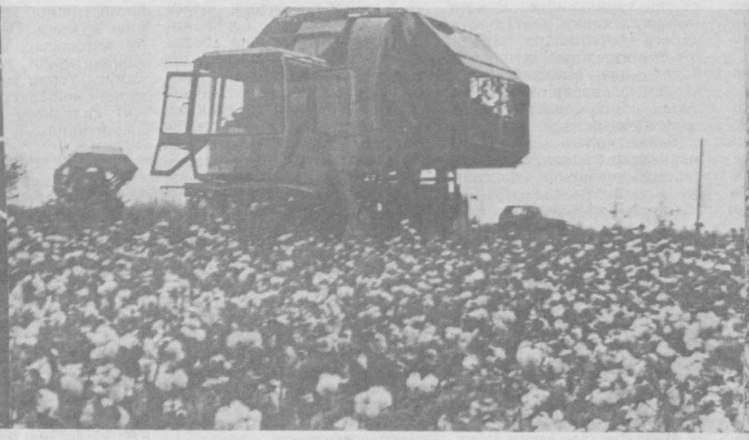

● Суратларда: колхознинг илғор механизатори Товбой Бўтаев; машина терими пайти; чевар теримчилар М. Бўтаева, Л. Қурбонова. Суратчи А. Эргашев.

ТЕРИМ КУНДАЛИГИ

ОБЛАСТИМИЗ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 16 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН

МАЪЛУМОТ

(планга нисбатан процент ҳисобида).

Биринчи устун — районлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрлангани; учинчи устун — мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — машина терими — бир кунлик; бешинчи устун — мавсум бошидан буён.

Ўрта Чирчиқ	2,39	95,61	2,38	115,95
Оққўрғон	2,22	93,29	2,56	108,05
Пискент	1,87	93,19	1,81	97,81
Бўка	2,32	92,18	2,61	108,39
Бекобод	2,40	85,56	2,35	86,86
Чиноз	3,80	85,45	4,22	77,33
Коммунистик	2,85	84,18	3,30	102,79
Ғалаба	4,70	82,65	5,73	99,72
Янгийўл	4,23	74,02	4,28	68,33
Область бўйича:	2,85	88,18	3,16	98,46

* *

ХУШХАБАР КЕТИДАН ХУШХАБАР

Ҳар куни редакция пахта штабига маррага етган хўжаликлар ҳақида хушхабарлар келиб турибди.

● ПИСКЕНТ. «Гулистон» колхози уйган хирмон 3130 тоннадан ортиб кетди. Ҳар гектаридан олинган ҳосил салкам 28 центнерга етди.

Планнинг бажарилишига С. Эсеркепов, У. Эшматов, А. Холмирзаев, М. Мусаев сингари ўртоқлар бошлиқ бригадалар айниқса, салмоқли ҳисса қўшдилар. Ғайрат Эсеркепов, Карим Дўсаев, Муҳиддин Алматов сингари механик-ҳайдовчилар 80—100 тоннадан пахта териб бердилар. Гулистонликлар ялпи хирмонларини 3200 тоннага етказишга аҳд қилганлар.

Т. ҚОСИМОВ.

● ЧИНОЗ. Карл Маркс номли колхоз районда иккинчи бўлиб ғалаба рапортини берди. Ҳосилнинг 85 проценти юқори сортларга сотилди.

Машина териминиng салмоғи 72 процентни ташкил этди.

Колхоз пахтакорлари ўз имкониятларини чамалаб, яна 420 тонна пахта топширишга ваъда қилганлар. Бу ваъда бажарилса давлатга сотилган пахта 2400 тоннадан ортиб кетади.

З. ҚУРТНЕЗИРОВ.

Тошкентга ташриф буюрган Американинг Сиэтл «Тановар» ансамбли раҳбари Л. Грейхоним пахтакорлар ҳузурида ҳам бўлиб деҳқонлар ҳаётн билан қизиқди, бевосита теримда қатнашиб қишлоқ меҳнаткашларини хушнуд этди. Суратда: Л. Грейхоним санъаткор ҳамкасблари билан Янгийўл районидаги Ленин номли колхоз далаларида.

Н. Муҳаммаджонов сурати.

ОҒИР КУНЛАРНИ ЕНГИБ

• Маррага етганлар •

Идора пештоқига илиб қўйилган қизил байроқ куз шамолида майин ҳилпираб турибди.

— Район партия комитети ва район ижроия комитети кейинги ўн кунлик якунларини кўриб чиқиб шу байроқни бизга тақдим этишди, — деди колхоз раиси Рамз Усмонов.

— Байроқнинг ёнида битта телевизор, 200 сўм пул мукофоти ҳам бор, — қўшиб қўйди колхоз партия комитетининг секретари Солижон Ғаниев.

Хўжаликлараро мусобақага ҳар ўн кунда, колхоз теримчиларнаро мусобақага эса ҳар беш кунда якун ясаб борилаяпти. Беш кун ичида йиллик планнинг 20 проценти миқдорида пахта тайёрлаган бригада қизил байроқ ва 100 сўм пул мукофоти билан тақдирланмоқда. Тўққиз кишидан иборат идеология группаси, 12 кишилик пахта штаби аъзоларини мусобақани ташкил этишда, иш унумдорлигини оширишда теримчиларга катта ёрдам бермоқдалар.

Ўша куни «Партия XXII съезди» колхози пахтакорлари ҳар гектар ердан 26,5 центнердан ҳосил топшириб, йиллик пахта тайёрлаш планини бажаришган эди. Пахта пунктларига 3100 тонна хом ашё етказиб берилди.

— Районда иккинчи бўлиб планни бажарамиз, деб ҳеч ўйламаган эдик, — дейди Рамз ака кундалик маълумотга кўз тикиб.— Чунки биринчи майга ўтар кечаси бўлган совуқ ишловдан янги чиққан ям-яшил ғўзаларни битта ҳам қолдирмай уриб кетган эди. Байрам куни одамларни ўйнатиб келамиз, деб учта автобус буюриб қўйган эдик. Ҳаммаси қолиб кетди. Зудлик билан агрегатларни қайта жиҳозлашга киришдик. Тушдан кейиноқ ерни бузиб, қайта чигит экишни бошладик. Шундан кейин иш икки ҳисса кўпайди. Ҳар бир сувдан сўнг ниҳолларни икки мартадан озиқлантириб, культивация қилдик. Ишловнинг зўри билан ғўзалар тез кўтарилди.

Охирги сувдан сўнг пахтакорлар олимларнинг тавсияси билан ғўза томирини қирқишди. Кетма-кет бор техника дефолиацияга қўйилди. Шундан сўнг барча пайкаллардаги пахталар бир текисда чамандек очилди. Дала бошига келтириб қўйилган терим машиналари 27 сентябрда ишга қўйилди. Шу тариқа кенг карталар бўйлаб ҳосил учун чинакамига «жанг» бошланиб кетди.

Меҳнат коллективи кенгаши тавсияси билан машинада терилган ҳар тонна пахта учун 10 сўмдан, қўлда терилган ҳар килограмм пахта учун эса 20 тийиндан ҳақ тўлана бошланди. Уй бекаларидан тортиб, ветеранларгача пахтазорга чиқиб кетди. Одамлар ўз ихтиёрлари билан белга этак боғлаб, колхоз хирмонига барака кирита бошладилар.

— Юқори синф ўқувчилари ҳам теримга чиқиш истагини билдирмоқдалар, — деди ўша кезларда 9-мактаб директори Каримжон Ортиқов колхоз раҳбарларига. — Бизга ҳам бирор карта ажратиб беринглар.

— Йўқ, — деди Рамз ака. — Олдинги йиллардаги анъанани бу йил бузамиз. Ҳозир ҳашарчиларга ҳеч қандай эҳтиёж сезмаяпмиз. Етиштирилган ҳосилни ўз кучимиз билан териб олишга қодирмиз. Сизлар фарзандларимизга пухтароқ билим беринглар, мактабни тамомлаган ўқувчиларнинг қанчаси олий ўқув юртига ўқишга кирганлигига қараб ўқитувчилар меҳнатини баҳолаймиз.

Идора ходимлари, боғча тарбиячиларини ҳам теримга жалб этиш тўғрисида гап бўлган эди. Раис рад жавобини берди: ҳамма ўз ишини бажарсин. Бухгалтерия ходимлари беш кунлик якунларини вақтида чиқариб, теримчиларга пулни дала бошида тарқатишсин. Тарбиячилар эса теримчи оналарнинг фарзандларини ўз бағирларига олиб, улар бошида парвона бўлишсин. Токи оналарнинг кўнгли болаларидан тўқ бўлсин.

Механизаторлар ва теримчиларнинг унумли ишлашлари учун зарур бўлган барча шароитлар яратиб берилди. 12 та дала шийпонининг ҳаммасида иссиқ овқат ташкил этилди. Савдо, маданий-маиший хизмат дала бошига кўчирилди. Шунинг учун ҳам ҳар бир терим машинасининг унумдорлиги қарийб 110 тоннани ташкил этди. Маҳмуд Тожибоев, Товбой Бўтаев каби механизаторлар мавсум давомида 150 тоннадан ошириб пахта теришди. Жами топширилган 3100 тонна пахтанинг 2500 тоннасини азамат механизаторлар териб беришди.

Поёнсиз далаларга боқамиз. План тўлган бўлса ҳам пайкалларга ҳали теримчи тушмагандек, ҳаммаёқ оқ ҳарирга ўралган. Колхоз азаматлари бу йил ҳосилдорликни 30 центнерга етказиб, 3500 тонналик хирмон уйишга бел боғлаганлар. Вақт деҳқон учун ишлаяпти. Куз қуёши чарақлаб турибди. Ҳар бир дақиқани ғанимат билиб, теримни сусайтирмайлик.

Ж. НОСИРОВ.
Оққўрғон райони.

• Халқлар қардошлиги—маданиятлар қардошлиги •

ХУШ КЕЛИБСИЗ, СИБИРЛИКЛАР!

23 ОКТЯБРДАН 27 ОКТЯБРГАЧА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИНИНГ ШАҲАРЛАРИ ВА РАЙОНЛАРИДА ТЮМЕНЬ ОБЛАСТИ МАДАНИЯТИ КУНЛАРИ ЎТАДИ

Ўтган йил ёзида республикамиз маданияти ва санъати арбобларининг мўътабар делегацияси сибирликлар меҳмони бўлган эди. Ғарбий Сибирь диёридаги учрашувлар хушнуд мезбонлар билан Ўзбекистон вакилларининг хотирасида узоқ сақланиб қолди. Заводлар ва колхозлардаги, кончилар ва газ қазиб чиқарувчилар ҳузуридаги концертлар РСФСР ва Ўзбекистон халқлари дўстлигининг чинакам байрамига айланди. Мана энди жавоб ташрифи пайти ҳам келди.

Бўлажак кунларнинг ташкилот комитетида ЎзТАГ мухбирига хабар қилишларича, ҳозирнинг ўзидаёқ сибирликларнинг Тошкент областида бўлишига доир программаси билан боғлиқ барча масалалар амалда ҳал қилинган. Тадбирбозликдан воз кечиш учрашувларнинг ўзига хос хусусияти бўлади. Программа шуни назарда тутиб тузилганки, меҳмонлар завод ишчилари ва қишлоқ меҳнаткашларининг хонадонларида бўладилар, профессионал артистлар билан ҳам, шунингдек ҳаваскорлик ижодиёти билан машҳур бўлган кишилар билан ҳам мулоқот қила оладилар.

Тошкент шаҳри ва областидаги энг яхши саҳналар: Алишер Навоий номли давлат академик Катта театри, Чирчиқдаги «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмасининг маданият саройи, Ангрендаги «Кончи», Олмалиқдаги металлурглар маданият саройлари сибирликлар ихтиёрига бериб қўйилади. Табиийки, саноат корхоналарининг цехларида ва дала шийпонларида ҳам концертлар уюштирилади. Чунки бўлажак байрамнинг асосий вазифаси Тошкент областининг мумкин қадар кўпроқ аҳолисини сибирликлар ижодиёти билан таништиришдан иборатдир.

Тюмень диёрининг чексиз кенгликларида яшовчи аҳоли санъатини кимлар намойиш этади?

«Зори Тюмени» («Тюмень субҳидамлари») ва ака-ука Арангуловларнинг рақс ансамбллари, рус халқ чолғу асбоблари ансамбли ҳамда Слинкинларнинг оилавий ансамбли, Сибирь скрипкачилари ансамбли Тошкентга келишади. Цирк студияси ва «Ровесники» («Тенгдошлар») эстрада ансамблининг артистлари мароқли программани намойиш қилишади. Халқ ижодиёти томошалардан кенг ўрин олади. «Хорам», «Минснэ», «Сари-сэв», «Няруй», «Сусой», «Билина» фольклор коллективлари пойтахт области меҳнаткашларини ўз санъатлари билан таништирадилар.

Тюмень областининг рассомлари, сураткашлари, фотоусталари кўплаб ўзига хос асарларни тақдим этадилар. Кўргазмаларни Тошкент музейларида, Олмалиқ ва Чирчиқдаги улкан саноат корхоналарининг маданият саройларида ташкил этиш мўлжалланмоқда.

(ЎзТАГ мухбири).

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ОБУНА ДАВОМ ЭТАДИ

Ҳурматли газетхонлар! 1990 йил газета ва журналлари учун обуна қилиш муддати 1 ойга узайтирилиб, 31 октябгача давом этадиган бўлди. Келаси йил ҳам «Тошкент ҳақиқати» газетасини мунтазам олиб туришни истасангиз шу кунларда унга обуна бўлишни унутманг. Бунинг учун «Союзпечать» агентлигига ёки иш жойингиздаги, ўқув юрти ва турар-жойингиздаги жамоатчи матбуот тарқатувчиларга мурожаат қилсангиз бўлади. Улар сизни келаси йил матбуоти учун обуна қилиб қўйишади.

«Тошкент ҳақиқати»га обуна исталган муддат учун чекланмаган миқдорда қабул қилинади.

Газетанинг ОБУНА БАҲОСИ бир йилга — 7 сўм 68 тийин, олти ойга — 3 сўм 84 тийин.

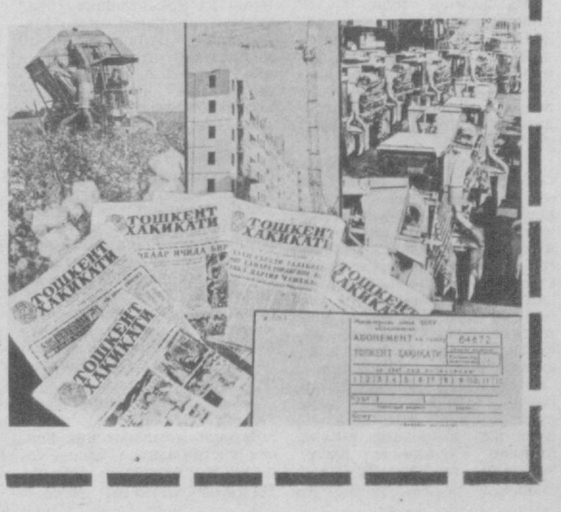

ХАЛҚ МАҚСАДИГА МОС

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг «Ўзбекистон ССРнинг давлат тили тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси билан танишар эканман, чиндан ҳам қайта қуриш ва ошкоралик шароитида ҳақиқат анча-мунча қарор топганлигидан қувондим. Чунки мазкур лойиҳа билан шу йилнинг июнь ойида матбуотда эълон қилинган дастлабки нусхаси ўртасида айтиш мумкинки, ер билан осмонча фарқ бор. Шуни алоҳида мамнуният билан таъкидлаш керак: куни кеча эълон қилинган лойиҳада халқнинг истаги асосан ўз аксини топган. Бу она тилимизни ривожлантиришдаги ташланган илк қадамдир. Тўғри, ҳали анча вақт тетапоя қилиб юрамиз. Бироқ, энг муҳими шундаки, биз кўзланган мақсадга эришдик.

Шунга қарамасдан баъзи мулоҳазалар ҳам йўқ эмас. Жумладан, 5-модданинг тўла жорий этилишига ўн йил вақт берилган. Бу муҳлат кўплик қилади. Менимча, раҳбар кадрларнинг ўзбек тилини ўрганишлари учун уч-тўрт йил, борингки, узоғи билан беш йил кифоядир.

Тоҳир МАЛИК,
Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси правлениеси котиби.

БАЙНАЛМИЛАЛ МАДАНИЙ МАРКАЗЛАР

Миллий сиёсатга ижодий муносабатлар

Коммунистик партия маданият соҳасидаги сиёсат социалистик жамиятни ривожлантиришнинг ҳозирги босқичига мос келадиган даражага кўтарилиши керак, деб ҳисобламоқда. Бунда КПССнинг ҳаракат дастурида таъкидланганидек, миллий ва байналмилал жиҳатларнинг уйғунлиги алоҳида аҳамият касб этади.

Афсуски турғунлик йиллари маданият соҳасидаги сиёсатда сердабдаба тадбирлар ўтказиш, маданиятлар дўстлигини оғизда мадҳ этишдан нарига ўтилмасди. Ҳақиқий аҳволни эса қайта қуриш ошкоралиги кўрсатди: мамлакатимиз халқ таълими даражаси бўйича жаҳонда 25, маданиятда эса 28-ўринда турар экан. Бундан республикамиздаги аҳволни тасаввур этиш қийин эмас.

Миллий онгнинг ўсиши, ҳар бир миллатнинг ўз маданиятини ривожлантиришга интилиши бугунги кунда жамиятимизда рўй бераётган жараёнларнинг таркибий қисмидир. Шу сабабли Ғалаба районида «Биродарлик» байналмилал маданий марказининг ташкил этилганлиги табиийдир. Миллий маданиятларни тарғиб қилиш ва ривожлантиришда ана шундай марказлар ҳаётий заруратга айланди. Ғалабаликлар ташаббуси тезда Нариманов ва Олмалиқ шаҳарлари, Коммунистик, Ўрта Чирчиқ районлари томонидан қўллаб-қувватланганлиги бежиз эмас. Бугунги кунда Янгийўл шаҳрида, Бўстонлиқ, Оржоникидзе районларида ҳам байналмилал маданий марказлар ташкил этишга тайёргарлик кўрилмоқда.

Байналмилал маданий марказлар фаолиятида тўпланган дастлабки тажрибалар миллатлараро муносабатларни соғломлаштиришда катта аҳамият касб этаяпти. Ушбу марказлар биринчи навбатда ленинча миллий сиёсат норма ва принципларини қарор топтириш, миллий гуруҳлар эҳтиёжларини ўрганиш, уларни қондиришга кенг жамоатчиликни, партия ва совет органлари эътиборини жалб этишга ҳаракат қилаётирлар. Бу ерда миллий тиллар, тарих, маданиятни ўрганиш, миллий байрамлар, урф-одатларни тиклаш ва тарғиб этиш чоралари кўриляпти. Марказларнинг ташкил этилиши маданият муассасалари моддий базалари — маданият ва истироҳат боғлари, маданият уйлари ва саройлари, клублар, кутубхоналар, музейлар, спорт иншоотларидан оқилона фойдаланиш имкониятини яратди. Ҳозирнинг ўзида байналмилал маданий марказларида фольклор, халқ адабиётининг бошқа соҳалари, миллий-амалий санъат, спорт турлари, миллий таомлар тайёрлаш бўйича турли тўгараклар очилган.

Фарғонадаги фожиали воқеалар даврида байналмилал маданий марказларда ташкил этилган ташвиқот гуруҳлари маҳаллалар, меҳнат коллективлари, месхети турклари яшайдиган хонадонларда кенг тушунтириш ишлари олиб бордилар. Жумладан, Ғалаба район байналмилал маданий маркази ташаббуси билан турли миллатга мансуб кишилардан оқсоқоллар кенгашлари тузилди. Уларнинг аъзолари маҳаллий матбуот, радио орқали район аҳолисига осойишталикни сақлаш, турли иғволарга учмаслик, чинакам байналмилалчилардек иш кўришга чорлаб мурожаат қилдилар. Бу кўпгина кишилар қалбида ўз аксадосини топди. Ваҳимага берилиб областимиздан кўчиб кетган туркларнинг 9 минг нафарига яқини яна ўз жойларига қайтганлари партия, совет органлари, шунингдек байналмилал маданий марказлар фаолларининг сабот билан олиб бораётган ишлари натижасидир.

Байналмилал маданий марказлар фаолиятини янада такомиллаштириш мақсадида мамлакатимиздаги миллатлараро жамоатчилик ташкилотининг иш тажрибалари билан танишиш чоралари кўрилмоқда. Жумладан, Олмалиқ байналмилал маданий марказининг ташкилий комитети шаҳар партия комитети ва шаҳар ижроия комитети кўмагида мамлакатимиз турли минтақаларидаги миллатлараро жамоатчилик ташкилотларига мурожаат қилди. Бу мурожаатномалар ўша республикалар ва областлар матбуотларида эълон қилинган. Ташкилий комитетнинг даъватига биринчилар қатори белоруслар жавоб бердилар. Минскдан Олмалиққа белорус халқининг маданияти, тарихи, анъаналарига бағишланган 152 та китоб жўнатилди. Шимолий Осетиядан эса ташкилий комитет ушбу автоном область шоир ва ёзувчиларининг асарлари, миллий кийимлари, миллий урф-одатларига бағишланган тўпламни олди. Украина маданият фонди ҳузуридаги турк тилида сўзлашадиган халқлар республика маданий маркази Олмалиқ байналмилал марказига ўзаро ҳамкорлик қилиш таклифи билан чиқди. Ҳозир бу икки марказ ўртасида алоқа ўрнатилган.

Ҳозир байналмилал маданий марказлар аҳолиси талаб ва эҳтиёжларини ҳисобга олган ҳолда жойларда миллий тилда ўқитиладиган синфлар очиш, халқлар дўстлиги кутубхоналари, шаҳар ва районлар тарихи, халқларига бағишланган музейлар ташкил этиш. Хотира китоблари яратишда партия, совет органлари, жамоатчилик ташкилотлари билан ҳамкорликда иш олиб бораётирлар. Миллий сиёсат — бу доимий ижодкорлик, дейилади КПССнинг ҳаракат дастурида — Байналмилал маданий марказлар миллатлараро муносабатларни такомиллаштиришда партия ва совет органлари ижодий муносабатининг маҳсули, дейиш мумкин. Эндиги вазифа бу марказлар ишини янада жонлантириш, уларни чинакамига турли миллат вакилларини жипслаштиришга хизмат қиладиган масканларга айлантиришдан иборат.

Анвар МУҲАММАДЖОНОВ,
область партия комитети миллатлараро муносабатлар секторининг мудири.

ЯХШИ ИШ БЎЛАДИ

МЕН оддий пахтакор-деҳқонман. Ўзбекистон ССРнинг Давлат тили тўғрисидаги қонун лойиҳасини ўқиб дилим равшан тортди. Биринчидан, ниҳоят республикамиз территориясида ўтадиган нуфузли йиғилишлар, анжуманлар ўз тилимизда — ўзбек тилида олиб борилиши алоҳида таъкидланибди. Иккинчидан, бизга ўхшаган оддий одамлар мурожаат қиладиган жуда кўп муассасаларда эълонлар ва бошқа ахборот воситалари ҳамда кўргазмалар ўзбек тилида ёзилади. Очиғи ҳозирги кунда республикамиздаги кўпчилик мутасадди ташкилотларнинг эшигига боришга безиллаб турардик. Сабаби, ўзининг талабини, истагини тушунтира олмай ёки айтилган гапларнинг маъносини тушунмай хуноби́миз ошарди. Қайта-қайта овора-ю сарсон бўлардик. Янги қонун ана шуларнинг барчасига барҳам беради, деб ўйлайман.

Мен яна бир алоҳида тўхталмоқчи бўлган гапим: ўлкамизда эски ўзбек имлосини тиклаш тўғрисидаги масаладир. Қонунда эски ўзбек алифбосини ривожлантириш, ёзувни ўргатиш, бу борадаги дарслик ҳамда қўлланмаларни кўпайтириш, ҳатто эски алифбода китоблар, газета ва журналлар нашр этилиши тўғрисида алоҳида модда қабул қилинганлиги айни муддао бўлибди. Умуман лойиҳада ўзбек элининг, унинг тилининг қадр-қиммати кўтарилганлиги, ниҳоят, республикамизда унинг амал қилиши учун замин яратилганлиги ҳаммамизни қувонтирмоқда.

А. РАСУЛМАТОВ,
Оққўрғон районидаги Вотинцев номли колхоз бригада бошлиғи, республикада хизмат кўрсатган пахтакор.

ЭҲТИЁЖЛАР АКС ЭТГАН

«Ўзбекистон ССРнинг Давлат тили тўғрисида»ги қонун лойиҳасини ўқиб, бугунги кунимиздаги кўпгина муаммоларга жавоб топгандек бўлдим ҳамда мазкур муаммоларнинг яқин йиллар ичида бартараф қилинишига ишондим. Бундай дейишимнинг боиси шундаки, лойиҳада кўрсатиб берилган 31 модданинг ҳар бирида халқнинг истак-хоҳиши, ҳаётий эҳтиёжлар акс этган. Шу маънода бевосита биз санъаткорлар фаолиятига тааллуқли бўлган 23-моддани тўла қўллаб-қувватлайман.

Тан олишимиз керакки, республикада кинофильмлар асосан рус тилида яратиларди. Тасаввур қилайлик: ролларда қатнашган таниқли ўзбек актёрлари русча гапириб туришса?! Шунинг учун ҳам бу ҳол томошабинлар қаршилигига учради ва лойиҳада ўзининг ҳақиқий йўналишини топди.

Санъат ДЕВОНОВ,
Ўзбекистон ССР халқ артисти, Ҳамза номли ўзбек давлат академик драма театри директори.

БУ БОШҚА ГАП

Кутилган кун келди. Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг «Ўзбекистон ССРнинг давлат тили тўғрисида»ги қонун лойиҳаси матбуотда эълон қилинди. Бу лойиҳа илгаригисидан жуда катта фарқ қилади. Тарихий ҳужжат анча пухта ўйлаб, кўпчилик мутахассислар, олимлар, оддий меҳнаткашларнинг талаб ҳамда истакларини ҳисобга олиб яратилгани аниқ сезилиб турибди. Хусусан, кўпчилик қатори менинг ҳам бу лойиҳага муносабатим ижобий. Республикамизда давлат тили ўзбек тили бўлишини табриклаш билан бирга шуни айтмоқчиманки, бундан буён тилимизни ривожлантириш, уни ҳимоя қилиш, бузилиб кетишига йўл қўймаслигимиз керак. Бу, аввало, оила ва халқ таълими мутасадди ташкилотларига боғлиқ бўлади. Болалар боғчаси, мактаб, оила муҳитидагина фарзандларимизнинг дастлабки тил бойлиги шаклланади.

Шунинг учун биз ота-оналар болаларимизни баъзи ҳоллардаги каби «папуля», «мамуля»га эмас, адажон, ойижонга ўргатайлик. Уларга ўзбек тилида эртаклар айтиб беришдан толиқмайлик. Ўғил-қизларимиз Алпомишлар, алп қоматли Рустамлар, тоғни урса талқон қиладиган Фарҳодлар бундан минг йиллар илгари ҳам авлод-аждодларимизнинг фахри бўлиб келганликларини билишсин. Мен буни нима учун айтаяпман, шунинг учунки, кейинги йилларда ёшлар ўтмиш дурдоналари бўлган адабиётлар билан ишлари бўлмай қолди. Китобни ўзига дўст деб билмаган инсонда тил бойлиги ортиши мумкинми ахир. Йўқ, ҳеч қачон ўзбек классик шоирлари, ёзувчилар асарларини севмасдан туриб, ўзбек тилимизни қашшоқликдан қутқара олмаймиз.

Бир вақтлари маҳаллаларда ота-оналар тўпланиб, яхши китобларни ўқишгани ёдимда. Кексалар билан суҳбатлашиб қолсангиз, Парда Турсуннинг «Ўқитувчи» романи, Абдулла Қодирийнинг «Ўтган кунлар», «Меҳробдан чаён» китоблари қатор достонлар давраларда қайта-қайта ўқилганини, ундан ҳамма баҳра олганини мамнунлик билан гапириб беришади.

Газетхонлар бу китобларни тил ҳақидаги қонунга нима дахли бор дейишлари мумкин! Мен ўзбек тилининг ўта бойлиги, мазмундорлиги, таъсирчанлиги, жозибаси, маънавий юксаклиги, салмоқдорлиги, кўрки ва файзи ана шу асарларда кўпроқ мужассамлашганлигига юз бора иқрор бўлганимдан уларни тарғиб қилаяпман. Афсус бу китоблар ҳозир кўпчиликнинг мулки бўлиб қолмаётганлигига ачинасан киши.

Колаверса, лойиҳанинг бу моддасида менинг ана шу истакларим ўз ифодасини топганлигидан қувониб, фикраримни таъкидлаяпман. Ахир араб алифбосига асосланган ўзбек ёзувини умумий таълим мактабларида ва ўрта махсус ҳамда олий ўқув юртларининг дарслар ўзбек тилида олиб бориладиган бўлимларида фан сифатида ўқитилиши бу катта ютуғимиз-ку.

Лойиҳадаги байналмилал дўстлигимизни эътироф этиб турувчи умумий руҳга ҳам мен тўла ҳайриҳоҳман. Хоҳ катта хоҳ кичик оилада ҳам тинчлик, хотиржамлик, иноқлик бўлмас экан, ундан файз, путур кетади. Шу муносабат билан бизнинг Ўзбекистондек улкан оиламизда бошқа тилларга ҳурмат-эътиборнинг сақлаб қолиниши яхши хислат.

Аммо лойиҳани тўлдириш лозим топилса айрим таклифларим ҳам йўқ эмас. Хусусан, 5-моддада «Ўзбекистон ССРда ишловчи давлат ва бошқарув органлари раҳбарлари ўз хизмат вазифаларини бажариш учун етарли даражада республика давлат тилини билиши шарт. Республика давлат тилини билиши уларнинг лавозимга тавсия қилиниши ва тайинланишида ҳисобга олинади» дейилган, 31-моддада шу жараён ўн йил давомида тўла жорий этилиши қайд қилинган. Менимча, талабни бу тарзда қўйиш ўринли бўлмайди. Раҳбарлар «ҳали вақт бор экан-у», деб ўзбек тилини эгаллашга лоқайдлик билан қарайдилар. Бу муддат узоғи билан тўрт йилгина бўлиши мумкин. Ахир ҳар қандай тилни ҳам шу муддат ичида ўрганса бўлади. Корхоналар, муассасаларда иш юритишни ўзбек тилига ўтказишни жадаллаштириш лозим.

Умуман лойиҳани қўллаб-қувватлар эканман, энди ўзбек тили ўз қадр-қимматини тўла намоён этиши керак деган фикрни алоҳида ёқлайман.

Н. ИСОҚОВА,
Тошкентдаги 274-ўрта мактаб ўқитувчиси.

Воқеалардан орқада қолмай

13 ОКТЯБРДА ОБЛАСТИМИЗДА «ҲОЗИРГИ БОСҚИЧДА ПАРТИЯНИНГ МИЛЛИЙ СИЁСАТИ» ДЕГАН МАВЗУДА ЯГОНА СИЁСИЙ КУН БЎЛИБ ЎТДИ

Ғалвир сувдан кўтариладиган куз палласида деҳқон ва соҳибкорларни йиғинга тўплаш осон эмас. Лекин Бўстонлиқ районидаги «Хўжакент» совхози меҳнаткашлари ягона сиёсий кунда КПССнинг ҳаракат дастури — партиянинг ҳозирги кундаги миллий сиёсати муҳокама этилишидан дарак топиб, шийпонга қизиқиш билан тўпланишди. Чунки бугунги кунда миллатлараро муносабатлар ҳаммани қизиқтирмоқда, бу соҳадаги кескинлик ташвиш уйғотяпти.

Совхоз партия ташкилотининг секретари Т. Тошматов хўжалик ишчи-хизматчиларининг байналмилал фазилатларидан гап очар экан, бу хислатларни шакллантиришда меҳнат коллективи ҳақиқий тарбия мактаби эканлигини алоҳида таъкидлади. Масалан, бу ерда қрим татар Меҳти Анафиевни ҳамма меҳнаткашлиги учун ҳурмат қилади. Ёки немис Владимир Михайлович Кибени олиб кўринг. Бу автоэлектрик меҳнатсеварлиги, ташаббускорлиги билан ажралиб туради. Унинг ўзбек тилида гаплашишини кўрсангиз! Анна Федоровна Герасимованинг лутфини тинглаганлар ҳам уни ўзбекдан ажратиши қийин.

Бу мисолларнинг ўзиёқ ўзбек тилига давлат мақоми берилиши бошқа миллат вакиллари учун ортиқча қийинчиликлар туғдириши мумкин деган даъволар асоссизлигидан далолат бераяпти. Совхозда ўзбеклар билан бирга яшаётган қозоқ, рус, тожик, татарлар ўртасида ҳам тил масаласида тушунмовчиликлар бўлмаяпти. Бу миллатлар вакиллари бир-бирларига қуда-қудағай бўлиб кетганлар. Жумладан, немис Наум Ленгерт ўғлига ўзбек қизини олиб берган. Ўзининг турмуш ўртоғи ҳам ўзбек аёли.

Кўпмиллатли совхоз аҳли ўзларининг мамлакатимиз халқлари олдидаги бурчларини ҳам яхши биладилар. Шу йилнинг ўзида улар Жанубий Сахалинга 30 тонна, Тюменга 25 тонна узум, олма жўнатдилар. Баҳордаги совуқ токзорларга катта шикаст етказганига қарамасдан ҳозирнинг ўзида давлатга 1400 тонна узум топширилди. Соҳибкорлар яна камида 200 тонна узум йиғиб олиш ниятидалар. Деҳқонлар эл дастурхонига 780 тонна сабзавот топширдилар. Гўшт етиштириш плани ҳам бажарилиш арафасида.

Районда партия комитетининг биринчи секретари Акбарали Йўлчиев ҳақиқий байналмилалчилик меҳнатда ўз ифодасини топишини айтиб бошқа илғор коллективларни мисол қилиб кўрсатди. Умуман ҳозир Бўстонлиқдаги 13 та саноат, 6 та қурилиш ташкилотлари, 14 та колхоз ва совхоз, иккита ўрмон хўжалигида 47 миллат ва элатга мансуб кишилар меҳнат қилмоқдалар.

Кейинги пайтда район партия комитети байналмилал тарбияга янгича ёндошадиган бўлди. Энг аввало турли миллат вакилларининг талаб ва истаклари ҳисобга олинадиган бўлиб, дарслар миллий тилларда ўтиладиган, мактаблар ва синфлар кўпайтирилди. Янги ўқув йилидан бошлаб райондаги 15 та мактабда дарслар қозоқ, 9 тасида тожик, 4 тасида рус тилида олиб борилади. Бундан ташқари дарслар ўзбек ва рус тилларида олиб бориладиган тўртта мактаб, ўзбекча-қозоқча, қозоқча-русча, қозоқча-қирғизча мактаблар ҳам бор. Бу йил Комаров номли 3-мактабда дарслар тожик тилида олиб бориладиган синф очилди. Ҳозир немис фарзандлари учун алоҳида синф очиш масаласи ҳал этилмоқда.

Турли миллат вакилларининг ўз маданиятларини ривожлантириши учун ҳам имкониятлар яратилмоқда. Ғазалкентдаги Маданият саройида қозоқ дўмбирачилари, «Фрондшарт» немис фольклор ансамбллари, уруш ва меҳнат ветеранларининг рус хори мавжуд.

Ягона сиёсий кунда миллатлараро муносабатларни уйғунлаштириш соҳасида ҳам анчагина муаммоларни ҳал этиш зарурлиги таъкидлаб ўтилди. Миллий тилларда адабиётлар, дарсликлар, газета ва журналлар етишмайди. Бошланғич партия ва комсомол ташкилотлари, мафкуравий идоралар фаоллари миллатлараро муносабатларга оид масалаларни кенг оммага тушунтиришда кўп ҳолларда воқеалардан орқада қоляптилар, оқибатда миш-мишлар тарқаляпти.

Сиёсий докладчилар меҳнаткашларнинг кўпдан-кўп саволларига жавоб бердилар.

А. НОСИРОВА.

ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАМОҚДАЛАР

Кейинги кунлар ичида республикамизда меҳнаткашларни қувонтирадиган бир қатор тадбирлар белгиланди. Деҳқонларга томорқалар беришнинг жадаллашуви, пахтага қўшимча ҳақ ажратилиши, Ўзбекистон ССР территориясида кооператив ва якка тартибдаги меҳнат фаолиятининг баъзи турларини таъқиқлаш ҳақидаги фармон бунга яққол мисол бўла олади. Очиғини айтиш керак, бу фармон аҳоли томонидан жуда қизғин кутиб олинди ва якдиллик билан қўллаб-қувватланмоқда. Махсус мухбиримиз С. ҲАСАНОВ бу борада турли касбдаги кишилар билан суҳбатда бўлди. Қуйида уларнинг фикр-мулоҳазаларини эътиборингизга ҳавола этамиз.

**Баҳодир СОБИРЖОНОВ,
Тошкентдаги абразив заводининг ишчиси:**

— Жамиятимизда пулни-пулга уриштириб бойлик орттирадиганлар, алдоқчилар кўпайиб кетди. Ширкатларнинг айрим турлари эса шундай кишиларнинг тегирмонини тинмай юргизиб туришга йўл очиб берди. Масалан, озиқ-овқат ширкатини олайлик. Давлат ошхонасидан юлқиб олинган маҳсулот ҳисобига кун кечиряпти, десак хато қилмаган бўламиз. Шуни била туриб уларни ҳеч ким назорат қилмай қўйди. Яхшиямки, жумҳуриятимизнинг идораларига нолишларга қулоқ соладиган, оз бўлса ҳам меҳнаткашларнинг арзу-додини эшитадиган кишилар раҳбар бўлиб келди. Назаримда энди оддий кишилар бағрига шамол тегса керак. Мен фармонни ширкатнинг айрим турларини таъқиқлаш тўғрисидаги қоидаларини тўла қўллаб-қувватлайман.

Лекин талабим ҳам йўқ эмас. Умумий овқатланиш ширкатлари учун солиқ миқдорининг 50 фоиз белгиланиши менга ёқмаяпти. Уларни мутлақо ёпиб ташлаш керак. Чунки «чорва моллар, паррандалар боқиб ўстирадиган ўз базаси бўлса очиш мумкин», дейиляпти-ку, аслида бунга эришиш қийин. Давлатнинг тайёр маҳсулотига чанг солиш давом этаверади. Шунинг учун ҳам бир ишчи сифатида таклиф киритаман. Бунақа ширкатларга ҳеч кимнинг тоби йўқ.

**Карим ПЎЛАТОВ,
Тошкент районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхози касаба союз комитетининг раиси.**

— Фармонни газетадан ўқиб туриб, кўпчилик пул қилиш йўлига тушиб кетган экан-ку, деб ўйлаб қолдим. Колхозчи шўринг қурғур, пешонасидан маржон-маржон тер тўкиб, эрталабдан кечгача ўртача ё 4 сўм ёки 5 сўм ишлайди. Яқинда шаҳарда бўлганимда бир ширкат ошхонага киришга тўғри келди. Уч киши эдик. Овқатланиб бўлгач ҳисоб-китоб қилсак, 7 сўм 20 тийиндан тушибди. Шунга муносиб овқатланган бўлсак ҳам майли эди-я, баъзан одам тўлаган пулига ачиниб кетади. Шу муносабат билан ширкатларнинг айрим турларини таъқиқлаш тўғрисидаги Фармонни ўз вақтида чиқди деб биламан. Уни қўллаб-қувватлайман.

Яна бир фикр. Давлат корхоналари тайёрлаган маҳсулотларни сал ўзгартириб қимматбаҳога сотадиган ширкатларга ҳам ўрин бермаслик керак. Менимча, қайта қуриш халқ манфаатдорлиги учун хизмат қилиши зарур, асло уни шилиш учун эмас.

ТЎҒРИ ҚИЛИШЯПТИ

ОХИРГИ пайтларда ўйлаб юрган эдим: кооператив ошхона, кабобхоналарни очишга рухсат бердик, видеотомошахоналар «болалаб» кетди, бирга олиб ўнга сотадиганлар пайдо бўлди. Яна буларнинг ҳаммаси қонунлашган, биронтаси ҳам яхшилаб назорат қилинмайди.

Мана шу хусусий ширкатларни сиз билан бизга қанчалик нафи бўлди-ю, улар пайдо бўлганидан кейин ҳаётимиз қанчалик яхшиланди? Тўғрисини айтсак, улардан бирор бир фойда бўлган бўлса — ўша ширкатчиларнинг чўнтагига бўлди, зарар бўлган бўлса — халққа зарар бўлди, давлат пулининг қадрсизланишига сабаб бўлмоқда.

Бу нарса бизнинг яна бошқа бир жиҳатимизни ҳам кўрсатади: бирор янгилик юз берса, янги қонун ёки қарор қабул қилинса мулоҳаза ва босиқлик билан эмас, ҳовлиқиб кутиб оламиз, ўринли-ўринсиз бўрттириб мақтаймиз. Ҳар ҳолда эскича фикрлаш одатимиздан қутула олмаганлигимиз билиниб туради.

Газетачилардан ҳам хурсанд эмасман. Эсимда, хусусий ширкатлар очишга рухсат берилганида мухбирлар хусусий ошхона, сомсахоналарга бориб у ердан репортажлар қилишди, мақташди. Лекин ҳеч ким эртани ўйламади. Мана бугун ўша эрта келди.

Айтмоқчи бўлганим, ширкатларнинг баъзи турларини ёпиб тўғри қилишяпти. Тўғрилиги шундаки, улардан халқ ҳам кўпдан норози бўлиб келаётганди, давлатга ҳам фақат зарар эди.

А. НОРТОЕВ,

Бордонкўл қишлоқ Совети ижроия комитети раиси.

ПЕНСИЯ ИСЛОҲОТИ ТАЙЁРЛАНМОҚДА

13 октябрь куни СССР Министрлар Советининг мажлисида СССР халқ депутатлари биринчи съездининг қарорларига биноан тайёрланган СССРда гражданларнинг пенсия таъминоти тўғрисидаги қонун лойиҳаси кўриб чиқилди.

Ҳукумат мамлакат аҳолисининг ижтимоий жиҳатдан энг заиф муҳофаза этилган қисми бўлган пенсионерлар моддий таъминотини тубдан яхшилаш юзасидан кўрилаётган тадбирларнинг алоҳида аҳамиятини таъкидлади. Ҳозир 60 миллионга яқин ана шундай киши бор, булар ёши етиб пенсияга чиққанлар, ногиронлар ва боқувчисидан ажраб қолган оилалардир.

Мажлисда сўзга чиққанлар барча табақалардаги пенсионерларнинг моддий аҳволини ҳар томонлама таҳлил этдилар. Бу аҳволни аҳоли иш ҳақи ва даромадининг ўсиши билан, нархнинг ўзгариши ва меҳнаткашлар реал турмуш даражаси билан таққосладилар. Айни вақтда 30 йилдан кўпроқ вақтдан бери амал қилаётган пенсия ҳақидаги қонун анча эскириб қолгани, ўртача иш ҳақи билан пенсиялар ўртасидаги тафовут кўпайгани, аслида тайинланаётган пенсиялар билан ходимларнинг меҳнат ҳиссаси ўртасидаги алоқа узилиб қолгани таъкидланди. Меҳнатнинг оғир ва зарарли шароитлари билан боғлиқ тарзда имтиёзли пенсиялар белгилашда кўпгина камчиликлар йиғилиб қолди, гражданларнинг пенсия таъминотида асоссиз фарқлар ва пенсия ҳақидаги қонунларда бошқа камчиликлар бор.

СССР Министрлар Совети тақдим этилаётган қонун лойиҳаси мамлакатнинг пенсия системасига тубдан ўзгаришлар киритади, деб эътироф этди. Ишлаб чиқилган асосий принципларга таянадиган пенсия тўғрисидаги янги қонун лойиҳасининг қоидалари мамлакатда ўтказилаётган туб иқтисодий ислоҳотга, ижтимоий ўзгаришлар йўлига ва ҳуқуқий давлат нормаларига мос келади. Буларнинг энг муҳимлари — пенсия таъминотининг бирлиги ва умумийлиги, ижтимоий адолат ва гражданларнинг муҳофаза этилганлиги, пенсия миқдорининг ҳар бир ходим қўшган меҳнат ҳиссасига чамбарчас боғлиқлигидир. Аслида гап мазкур соҳадаги жуда катта ислоҳот ҳақида бормоқда.

Мажлис қатнашчилари қонун лойиҳасининг барча қоидаларини батафсил кўриб чиқдилар. Пенсияларнинг икки тури — меҳнат ва ижтимоий пенсия жорий этиш тўғрисидаги таклиф қўллаб-қувватланди. Меҳнат пенсияларини (ёши етганлиги, ногиронлиги, боқувчисидан маҳрум бўлиб қолганлиги, кўп йил ишлагани учун) меҳнат стажи мавжуд бўлганида тайинлаш таклиф этилмоқда. Пенсияларнинг янги тури — ижтимоий пенсияларни бирон бир сабабга кўра меҳнат стажига эга бўлмаган кишилар учун тайинлаш мўлжалланмоқда. Бу меҳнатга лаёқатсиз барча гражданларни пенсия системаси билан қамраб олишга имкон беради.

Қарилик пенсиясига аёллар 55 ёшдан, эркаклар 60 ёшдан чиқишини ўзгартирмасдан қолдириш мақсадга мувофиқ деб топилди. Иш стажига дахлдор талаблар ҳам ўзгармай қолади.

Муҳокама чоғида аҳоли турли табақалари, жумладан болали аёллар, уруш ва меҳнат ногиронлари, болалигидан ногирон кишилар пенсия таъминотининг ўзига хос хусусиятига эътибор қаратилди.

Пенсия миқдорини белгилашнинг янги дастури батафсил кўриб чиқилди. Бу дастурнинг ўзига хос хусусияти шундаки, пенсиянинг меҳнат стажига ва иш ҳақига боғлиқлиги кучайган. Пенсияларнинг миқдорларини муттасил ошириб бориш, шунингдек тирикчилик индексига қараб уни ўзгартириб бориш мўлжалланмоқда. Пенсиялар миқдорини энг кам ва энг кўп қилиб белгилашга турлича ёндашувлар айтилди. Пенсиянинг энг кам миқдорини ишчи ва хизматчиларнинг энг кам иш ҳақи даражасида белгилаш ҳақидаги таклиф қўллаб-қувватланди. Пенсияларнинг энг кўп миқдорларини белгилаш мезонлари аниқлаб олинди.

Имтиёзли пенсия таъминоти масаласи айниқса қизғин муҳокама қилинди. Айни вақтда бир қанча нутқларда бу масалага очиқ-ойдин идоравий ёндашув сезилиб турди. СССР Министрлар Совети министрликларнинг ана шундай позициясини қўллаб-қувватламади, меҳнат шароити зарарли ва оғир бўлган ишлаб чиқаришларга, улар қайси идораларга бўйсунишидан қатъи назар, ягона ёндашув асосида имтиёзли пенсиялар системасини тартибга солишни маъқул деб топди. Айни вақтда кўмир ва сланец саноати ҳамда шахта қурилиши ходимларининг алоҳида меҳнат шароитлари ҳисобга олинди.

Олис шимол районларида ва мазкур районларга тенглаштирилган жойларда банд бўлган ходимлар пенсияларининг миқдори белгиланаётганида ушбу пенсияларни район коэффициентларини ҳисобга олиб иш ҳақидан ҳисоблаб чиқиш мўлжалланмоқда.

Ишлаб турган пенсионерларга пенсиялар тўлаш тартиби тўғрисидаги масалага катта эътибор берилди. Шу хусусда турли нуқтаи назарлар айтилгани муносабати билан уларга пенсиялар тўлаш шартини аниқлашга қарор қилинди.

Ҳукумат иттифоқдош республикалар Министрлар Советларининг республикалар, халқ депутатлари маҳаллий Советлари ва меҳнат коллективларининг ўз маблағлари ҳисобига пенсионерларнинг моддий таъминотини яхшилаш юзасидан ҳуқуқлари ва ваколатларини анча кенгайтириш тўғрисидаги таклифларини қўллаб-қувватлади.

СССР Меҳнат ва ижтимоий масалалар давлат комитетининг раиси В. И. Шчербаков ва ВЦСПС раиси С. А. Шалаев нутқларида тайёрланган қонун лойиҳаси кўпгина корхона ва ташкилотларнинг меҳнат коллективларида муҳокама қилингани ва лойиҳанинг асосий қоидалари қўллаб-қувватланганлиги таъкидланди.

Халқ хўжалиги барча тармоқларининг юқори самара кўриб ишлаши — давлатнинг ўн учинчи беш йилликдаги ана шу энг катта ижтимоий-иқтисодий тадбирини маблағ билан таъминлашнинг асосий манбаи бўлиши керак. Иттифоқдош республикалар Министрлар Советлари, барча министрликлар ва идораларнинг диққат-эътибори ана шунга алоҳида қаратилган.

Ҳукумат кўриб чиқилган қонун лойиҳасини асос деб қабул қилар экан, СССР Меҳнат ва ижтимоий масалалар давлат комитетига ВЦСПС иштирокида министрликлар ва идоралар, Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари, касаба союз органлари ва айрим гражданлардан тушган таклифларни ҳисобга олиб лойиҳани тўлдиришни топширди. Шу йилнинг октябрь ойида СССР Министрлар Совети қонун лойиҳасини СССР Олий Советига тақдим этади.

Мажлисда СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари, иттифоқдош республикалар Министрлар Советларининг Раислари, СССР ҳукуматининг бошқа аъзолари, СССР халқ депутатлари, жамоат ташкилотларининг раҳбарлари иштирок этдилар.

Мажлисни СССР Министрлар Советининг Раиси Н. И. Рижков олиб борди.

(ТАСС)

«Меҳробдан чаён» романи яратилганининг 60 йиллиги

МИЛЛИЙ ҚАҲРАМОНИМИЗ

Шукурки, адабиёт оламида ҳам ҳақиқат ғалаба қила бошлади. Абдулла Қодирий, Чўлпон, Фитрат, Усмон Носир сингари фидойи намояндалар аста-секинлик билан бўлса-да, адабиётимиз шоҳсупасидаги муносиб ўринларини эгалламоқдалар. Бу табаррук зотларни шоҳсупалардан «тушириб» қўйган зотларнинг ўзлари энди оғизларини ёпишга ва ҳатто биз уларнинг дўсти эдик, дейишга мажбур бўлмоқдалар.

Аммо ҳали биз юқорида номлари саналган табаррук сиймоларнинг қадр-қимматини тўла тиклай олганимиз йўқ. Улар асарларининг чоп этилиши, ҳаётлари ва ижодлари ҳақида пайдо бўлаётган айрим мақолалар ҳамир учидан патир. Бизга Қодирий тили, уни тарихни бадиий акс эттириш маҳорати ҳақида Матёқуб Қўшжонов тадқиқотларини тўлдирадиган монографиялар керак. Фитрат драмалари, Чўлпоннинг шеърлари ва насри хусусида ҳам тўлақонли асарлар ёзилмади, уларнинг асарлари ҳозирча саҳна юзини кўраётгани йўқ. Ҳолбуки, бу адибларнинг асарлари ҳар бир хонадонга етиб бориши, филология факультетларида махсус дарс сифатида ўтилиши, ҳар томонлама тарғиб ва ташвиқ этилиши лозим.

Бу табаррук зотлар орасида Абдулла Қодирийнинг ўзига хос, муносиб ўрни бор. Бу адиб яратган етук романлари, ҳажвий ҳикоялари билангина эмас, ўзининг бутун ҳаёти, тақдири билан бизнинг миллий қаҳрамонимиздир.

Дарҳақиқат, Қодирийнинг тили бойлиги, латофати, аниқлиги ва яққоллиги билан ниҳоятда ажралиб туради. Унинг ўз асарларида шарқона одобни ўқувчига сездирмасдан, севиб тарғиб қилгани хусусида алоҳида тўхталиш лозим. Зеро, унинг бу хил тасвирлари фақат миллий эмас, ижтимоий маънога ҳам эга. Биз ҳозир фикр юритмоқчи бўлган «Меҳробдан чаён» — кишиларни ахлоқан покиза, тарихни теран тушунгувчи зотларга айлантиришда муҳим аҳамият касб этади. Романда шундай ҳаётий лавҳалар, қаҳрамонлар руҳияти теран бадиий таҳлил этилган саҳифалар борки, уларни шунчаки ўқиб бўлмайди. «Ҳаёт шаъми», «Нега ерга қарайсан, Раъно», «Чўлоқ қуш», «Очиқ хат» сингари роман вужудига сингиб кетган қатор ҳикоялар фикримизнинг исботидир. Ҳатто бир хил пайтларда, шунчаки беларво ўқий бошласак ҳам сўзлар, тасвирлар тез орада бизни ўз измига солади, руҳий безовталик бошланади. «Ҳаёт шаъми»даги Анвар ва Раъно ёлғиз қолган пайтлардаги лиризмга йўғрилган ярим шеърий, ярим насрий диалогни эсланг. Бу ҳикоя-лавҳанинг ўзи ўзбек йигит-қизлари инқилобдан олдин ҳам юксак маданият, одоб-ахлоқ эгаси бўлганлигини кўрсатади. Ёки Анварнинг Раънодан тўй ризолигини олиш пайтини хотирланг. Адиб ўша саҳифаларда кучли шамол кўтарилгани, у боғчадаги дуч келган нав-ниҳолларни бука бошлагани, кўча чангларидан ой ва юлдузлар нури хиралашганини тасвирлайди. Кўп ўтмай адиб ҳикоянинг бошламасидаги бу тасвирни бекорга чизмаётгани, қаҳрамонлар руҳида ҳам шунга ўхшаш тўс-тўполонлар юз бераётгани аён бўлади.

— «Хайр, юмушингиз бўлмаса мен кетдим, шамолдан қулоғим битди!

— Гапим бор, гапим! — деди Анвар.— кел, айтаман.

Раъно қайтиб келди.

— Айтинг!

— Ўлтур!

Раъно Анварнинг қаршисида ўтирди. Ўтириши билан кучли шамол юриб бошидаги рўмолни учирди ва олиб бориб Анварнинг бетини ёпди.

— Ҳа-ҳа-ҳа, шамол сиздан ўчимни олди. Қани, гапиринг!

Анвар рўмолни қисимига олди.

— Ҳозир гапираман, лекин шартим бор.

— Айтинг шартингизни.

— Аччиғланмайсан!

— Хўп...

— Уялмайсан!

Раъно масалага тушунгандек ўйланиб қолди.

— Рўмолимни беринг!

— Рўмолинг учиб кетди... Шартимга кўндингми?

Раъно жавоб бермади. Анвар Раънонинг олачалпоқ кўланка ичида хаёлий бўлиб кўринган юзига қаради. Унинг ҳаё ичида олийлик касб этган жоду кўзи Анварнинг ҳозирги мақсадига тушунганликни ифода қилар эди».

Бу парчанинг ўзида шарқоналик, одоб ва андиша, қаҳрамонлар руҳиятини рассомлар сингари аниқ ифодалаш маҳорати бор. Агар шу хил миллий ўзига хосликни акс эттирувчи саҳифалар ҳар бир хонадонга кириб борса, ёшларимиз руҳидан ахлоқий поклик, одоб ва ҳаё ўрин олган бўларди. Ахлоқан овруполашган йигит-қизларимиз шарқона одоб ва ҳаё қанчалик улуғлиги ҳақида ўйлаб қоларди.

Қаҳрамонлар руҳияти тасвирига яна бир эътибор беринг, Анвар ҳали ўз муддаосини айтгани йўқ, аммо Раъно уни дарҳол тушуниб, ҳаёдан юзлари қизариб кетаяпти. Ўзини қўйгани жой тополмай қолаяпти.

Анварнинг кейинги ҳатти-ҳаракатлари, Солиҳ маҳдум қизини хонга раво кўргандан кейин уйдан бош олиб кетишлари, унинг ғурбатдаги изтиробларга тўла ҳаёти, Раънонинг жасурлиги, қизнинг ўз юрагидаги туйғуларини энг яқин кишисидан ҳам сир сақлаши унинг хатида жуда ҳаққоний ва ҳаётий тасвир этилган. Анвар Шайх Саъдийни сўратиб одам юборганидан фойдаланган Раъно китоб тахига ушбу мактубни жойлайди: «Андиша ва эҳтиёт юзасидан бу хатни алоҳида ёзиб, китоб ичига яширдим. Анвар ака, оғир соатларда ёнингизда турувчи дўстдир: қочқувчи эса кин-буни сизнинг ҳукмингизга ҳавола қиламан. Ваъда бериш осон, лекин уҳдаси машаққат: бундан сўнг шуни ҳам хотирда яхши тутингиз. Оғир дақиқаларда арзимас гапни кўнгилга олиш сизнинг каби олижаноблар иши бўлур, деб ким ўйласун. Бахтсиз бир қизнинг нажоти учун тебранмадингиз, деб сизни айблаб бўлмас: бироқ бахтсиз Раъно тахлика остида қолганда, уни букун-эрта бир фожиа кутганда вафолик деб билган бир кишисидан бу янглиғ жафо кўриши нақлларда ўқилганми, афсоналарда тўқилганми? Шу қадар гуноҳим бор эмиш, деб хафа бўлмангиз, Анвар ака. Башарти шу гуноҳларнинг ювилиб кетишини тиласангиз, сизга бир хизмат бор, ҳам сизнинг учун энг осон хизмат: эртага чаҳоршанба кечқурун, тиласангиз — очиқча, тиламасангиз — яширинча бўлса ҳам, бизникига келингиз, мен билан охирги марта видолашингиз. Чунки сиз наъшу намо қилган жойда Раънони ҳалокат кутадур!»

Бу хатни шунчаки, ҳаяжонланмасдан, кўзда ёш айланмасдан ўқиб бўлмайди. Ахир у шунчаки хат эмас, Раънонинг доди, яширин фарёди. Бу фарёд шунчалик бадиий ифодаланганки, биз Раънонинг ўз ғурурини нақадар юксакда асраётганини ҳам сезиб турамиз.

Абдулла Қодирий ўз тарихий асарларини шунчаки эрмакка эмас, халқни ўтмиш билан ошно қилиш, уни чуқурроқ ўрганишга йўл очиш учун битаётгани аён кўриниб туради. «Меҳробдан чаён»ни ўқир эканмиз, хонлик тузумининг ўзига хос идора усули, қонун-қоида ва расм-русумлари, ҳарам ҳаёти кўз олдимиздан кино лентаси каби ўтади. Қамраб олинган нарсалар асар жисмидан ва руҳидан бўртиб турмаса-да, қаҳрамонлар ҳаётининг, образларнинг эркин чиқишига хизмат қилади. Жумладан, ҳарам қизлари орасида тунамоқчи бўлган Гулшан билан жувонлар ўртасида бўлиб ўтган гап-сўзлардан уларнинг аҳвол руҳияси, дарди-дунёси сезилиб турса, Нозикнинг гапларидан адиб икки мақсадни кўзда тутади. Ҳаётида хоннинг ҳарами ва тўшагидан ўзга жойни кўрмаган бу жувон ўзини қачондир, кимдир бу ердан озод қилиши умидида яшайди. У ҳаммомга боришда сурма қўйгандай оҳу кўзли, олма юзли бир йигитни кўриб қолганини энтикиб ҳикоя қилади:

«Нима бўлганини ҳозир сўзлаб бераман... Юрагим ўйнаган ҳолда «Қирқ қизлар»га кирдим. «Опа рўмолингиз тушди... сизникими?» жумласи қулоғим остидан кетмайди ва сурати кўз ўнгимга келган сайин юрагим орзиқади. У ёқни ўйлайман, бу ёқни ўйлайман, ўйимнинг бошига етолмайман, аммо юрагимга бир парча олов ташланган, ёнаверади. Ичимдаги шу ўт билан гўё мен маст бўлганман, бошим шишган, кўзим тинган, юрганимни-турганимни билмайман. Нега кўрдим, нега қарадим?

Нега рўмолимни ташладим, нега олиб берди, нега ўрдага киролди. Бу ўзи жин, мени жинни қилмоқчи... оҳ, яна кўрсам эди! Ҳаммом борганларнинг ҳар биридан сўрайман: «Йўлдаги йигитни сен кўрдингми?» «Кўрдим»... «Кўрган бўлсаларинг, сенларнинг ҳам юракларинг ёнадими, яна кўргинг келадими?», «Йўқ». Шундан сўнг унинг жин бўлганлигига ишониб қоламан: мен жинга тегишдим, жин мени чалди, дейман. Бизнинг ўрдада шундай йигит борми? Йўқ».

Бу ҳикояда бир жиҳатдан Нозикнинг аҳволи, руҳий олами очилса, иккинчи томондан Анвар маънавий жиҳатдангина эмас, жисмоний жиҳатдан ҳам баркамол йигит бўлганлиги англашилади. Демак, Раънонинг жасорати, унинг ўз ҳаётини хавф остига қўйиб, Анвар билан бирга кетиши бекорга эмас экан, деб ўйлайсиз.

Абдулла Қодирий ўзининг адабий ва ҳаётий жасорати билан ўзбек халқининг миллий қаҳрамонига айланган. Миллий қаҳрамон битган ҳар бир саҳифа ўз халқининг қалбига ва онгига етиб бориши лозим.

Ботир НОРБОЕВ,
филология фанлари номзоди.

Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотига номзодлар

ҲАЁТ ҚУВОНЧЛАРИ ВА ТАШВИШЛАРИ

ҲАР қандай ижод кишилари орасида шунчаки «ҳунармандлар» ва ҳақиқий талантлар бўлганидек, журналистикада ҳам фидойилар ва талантлар бор. Улар кам. Бу ҳақда телевидение орқали гапирган профессор Очил Тоғаев, Тошкент Давлат университети журналистика факультетини битирганларнинг ҳаммаси ҳам журналист бўлавермайди, деб оддий ва аччиқ ҳақиқатни, айни пайтда жуда самимий фикрни айтди. Ва домла бу фикрини Дадахон Ёқубов фидойи журналист, ҳақиқий талант эгаси экани билан боғлади.

Йигирма йилдан бери қалам тебратаётган оддий бир қаламкаш сифатида мен юқоридаги баҳони қувватлаб, ҳамкасб дўстим ҳамда унинг «Ҳаёт қувончлари ва ташвишлари» ҳақида икки оғиз фикримни, таассуротларимни айтишга ўзимни бурчли деб ҳис этдим.

Узр, мен «Ҳаёт қувончлари ва ташвишлари»ни яккаш Дадахонга тегишли деб айтмоқчи эмасман, бу — коллектив меҳнат маҳсули, Бошқаларнинг, хусусан захматкаш, билимли ва зукко режиссёр Мели Маҳкамовнинг ҳам катта меҳнатини сира камситмаган ҳолда. «Ҳаёт қувончлари ва ташвишлари»ни Дадахонсиз тасаввур этиш мумкин эмаслиги ҳақида гапирмоқчиман.

Экран қаршисида ўтирволиб экрандаги кишиларнинг сўзи-ю ҳатти-ҳаракатига баҳо бериш, камчилик ва нуқсонларини топиш осон. Бироқ, экран ортида жуда мураккаб жараён ётганини, айтаётган гапларни кадр-суратларга мос тушириш, ҳар бир секундни ҳисоб-китоб қилиб туриш, кўз олдингизга бир неча миллионли томошабин келиб довдираб қолмасликдан ҳалос бўлишни фақат телевидениега иши тушган одамгина билади.

Дастлаб Дадахонни тинглаган одамнинг миясидан «мақтанчоқроқ эканми» деган фикр ўтади. Лекин бу мақтаниш эмас, ўзига хос самимиятдир. Икки йил аввал мен у билан Самарқандга, Ўзбекистон Журналистлар союзининг кўчма пленумида қатнашиш учун бориш ва келишда биринчи марта суҳбатлашдим. Аниқроғи, бир автобус журналистлар қатори, уни тингладим. У ҳаётда кўрган-кечирганлари ҳақида соатлаб чарчамай ва зерикмай гапиради. Сиз ҳам чарчамайсиз ва зерикмайсиз. Чунки унинг ҳаяжонланиб, гоҳ куйиб, гоҳ кулиб ҳикоя қилаётганлари ҳақиқат ҳақида, ҳақиқат учун кураш ҳақида. Булар эртак эмас, ҳикоя эмас, ҳаётий лавҳалар, ҳаётдаги аниқ жонли одамлар ва улар ўртасидаги зиддиятли тўқнашувлар.

Ҳаётнинг шунчаки фототасвири ёки телетасвири ҳамма вақт ҳам қизиқ ё таъсирчан бўлавермайди. Унга муносабат керак. Журналистнинг, ижодкорнинг муносабати. Мана бу оқ, мана бу қора деган ҳукмий муносабат. Шундагина ҳаётий лавҳа фотоакс бўлибгина қолмай, бадиий асарга айланади. Мен бунда бадиий очерк, бадиий публицистикани назарда тутяпман. Дадахон Ёқубовда худди шундай МУНОСАБАТ бор. Ва у, ана шу иқтидори билан Ўзбекистон телевидениесида бадиий телепублицистикага асос солди. Фикрни тасдиқ этиш учун асарларини эслайлик.

Ҳозиргача «Ҳаёт қувончлари ва ташвишлари»нинг 19 та йиғмаси дунёга келибди. Аввало, уларнинг ҳеч бири бир-бирига ўхшамаслигини, бири иккинчисини сира такрорламаслигини табриклаш керак.

«Мен «Ҳаёт қувончлари ва ташвишлари»ни орзиқиб кутаман,— дейди Абдулла Орипов.— Бу кўрсатув шунчаки томоша эмас». «Ҳар бир кўрсатув янгилик беради» дейди Очил Тоғаев.

Маълум бир эшиттиришни таҳлил қилишдан тийилиб, уларни газетхонга эслатишнинг ўзи кифоя деб ўйлайман, таҳлилни газетхон – томошабин ўзи уддалаб олади. Ўзбек пахтакорининг захматли меҳнатини, буюк яратувчилик қудратини кўрсатиб берган — машҳур пахтакор, Мирзачўлдаги «Фарғона» агросаноат пахта ишлаб чиқариш бирлашмасининг асосчиси ва бош директори Собиржон Сиддиқов тўғрисидаги лавҳалар, Наврўзга бағишлаб, халқлар дўстлигини самимий туйғулар силсиласида улуғлайдиган Тожикистондан тайёрланган кўрсатувлар, Арманистон фожиаси орқали биродарлик қудратини акс эттирган жонли картиналар, Файзулла Хўжаев сиймосини қайта тирилтирган сўз ва суратлар, афғон фожиасининг асоратлари ҳақидаги теленидолар...

● Суратда «Ҳаёт қувончлари ва ташвишлари» кўрсатувини суратга олиш пайтида. Самарқанд. 1988 йил, олдпланда Д. Ёқубов ва Ж. Маматов.

Журналист — ҳаёт разведкачиси. Яъни, у ҳаётдаги камчилик ва нуқсонларни, муаммоларни излаб топиб, саҳифадами, экрандами кўрсатади. «Ҳаёт қувончлари ва ташвишлари» эса фақат разведкачи бўлиб қолмай, ана шу нуқсонларни — касалликларни бартараф этиш йўл-йўриғини кўрсатиб бераётган шифокор ҳамдир. Ҳар бир танқидий асар, хоҳ у газета-журнал саҳифасида бўлсин, хоҳ эфирда ё экранда бўлсин, ижтимоий ҳаётда амалга оширилган натижалар билан қадрли. Шу жиҳатдан «Ҳаёт қувончлари ва ташвишлари»да тилга олингач, кўп жабрдийдалар ҳаётда ҳақиқат топгани, инсонлик шаъни ва граждандалик ҳақ-ҳуқуқлари тиклангани, бу кўрсатув хўжаликларда, қишлоқларда юз минглаб сўмлик ободончилик ишлари бажарилиб халқнинг турмуш маданиятини юксалтиришга, қатор вилоятларда кўп зарарли урф-одатларни йўқотиб, яхши анъаналарни оммалаштиришга фаол таъсир этаётгани билан эътиборга лойиқдир.

Бу воқеа-ҳодисаларнинг марказида ҳам дирижёр, ҳам қўшиқчи, ҳам нотиқ, ҳам танқидчи бўлиб бир киши турибди — Дадахон Ёқубов.

Менинг назаримда, яхши журналист бўладиган одамнинг қонида ҳақсизликка, адолатсизликка исён уйғотувчи «моддалар» бўлиши зарур. Дадахонда худди шу нарса бор. Бу «нарса»ни эса, на олий ўқув юрти беради, на узоқ йиллик тажриба...

Журналистнинг бахти ишлаб турган идорасининг раҳбарларига яхши кўриниш ва бу орқали амал эгаллашда эмас, журналистнинг бахти турли мукофоту тақдирномаларда эмас, унинг бахти — одамларнинг УНИ танишида, одамлар уни излаб-истаб йўқлаб келишида. Дадахон шундай бахт эгаси. Уни жумҳуриятимизнинг турли шаҳар ва қишлоқларидан бирон киши ўз дарду ҳасратини айтиш учун излаб, ундан нажот истаб келмаган ёки бирон кишидан мактуб олмаган куни камдан-кам бўлади.

«Ҳаёт қувончлари ва ташвишлари»нинг, унинг ижодкорларининг Ҳамза номидаги республика Давлат мукофотига номзод этиб қўйилиши адолатли. Ўйлайманки, улар бу мукофотга лойиқ кўрилса, ҳаётимиз достонининг кейинги жилдлари янада ёрқин, янада мазмунли саҳифалар билан бойиши турган гап.

Ҳабибулла ОЛИМЖОНОВ,
Ўзбекистон Журналистлар уюшмаси мукофотининг лауреати.

ТУРМУШИМИЗНИНГ ТИНИҚ КЎЗГУСИ

Ойнаи жаҳон бугун янги шакллар, турфа мавзулар, бадиий имкониятлар ва ўз ифода воситаларини излаяпти, кашф этаяпти. Буни «Ҳаёт қувончлари ва ташвишлари» кўрсатуви мисолида айниқса, яққол кўриш мумкин. Бу туркумни ҳар бир лавҳа ва ҳикояга салмоқли ижтимоий маъно юклай олувчи юксак малакали ижодкорлар яратишяпти. Мен бу фикрни айтишда томошабинларнинг хатларига юз фоиз таяндим. Навбатдаги кўрсатув намойиш этиладиган муҳлатидан сал кечикса, редакцияга хатлар ёғилиб кетади.

Томошабинлар асосан драматик-фожиавий воқеаларга кўпроқ фаол муносабат билдирадилар: «Ваҳшийлик қурбони — норасида Адолатнинг қотили бўлган ўгай онани шунчаки қамоқка ташлаш камлик қилади, уни ҳам азоблаб ўлдириш керак», — дейди улар ўз хатларида. Кўрсатувлар одамлар дилига қувонч бағишлаш билан бирга уларни бугунги кун муаммолари гирдобига ҳам ташлайди. Жумладан, «Ёмғирли кунлар афсонаси»даги қалбларни ларзага солувчи ҳолатларни эслайлик. Болалар уйига олиб бориб ташланган Дилфузанинг дил тубига яширинган соғинчи она ҳақидаги армон тўла бир қўшиқ бўлиб куйланади, томошабинлар қалбини ёндиради. Абдулла исмли боланинг беғубор, содда сўзлари-чи? Болакай бу кунлар ҳасратини анча кейинроқ англайди... Ҳозирча ўз дийдорини, меҳрини дариғ тутган онага шунчаки талпинади, отани шунчаки қўмсайди, холос. Унинг ҳали ўзи сезмаган армонларини, оғриқларини ўз бошимиздан кечиргандек бўламиз. Тасвирланаётган воқеа ва ҳодисалар ҳамиша нишонга бориб тегади. Бунда севимли ва маҳоратли тележурналист Дадахон Ёқубовнинг хизматлари беқиёсдир. Шунинг учун ҳам у томошабинлар томонидан алоҳида эъзозланиб, йилнинг энг яхши журналисти, деб топилди.

Ҳамиша изланишда бўлган Д. Ёқубов кўрсатувлар тайёрлаш учун аввало жумҳуриятимиз, қолаверса, қардош жумҳуриятлар шаҳарлари ва ноҳияларида турфа одамлар билан суҳбатлашиб, уларнинг қувончларига, дарду-ҳасратларига ҳамдард бўлади. Бу ўринда шуни таъкидлаш кераккн, у одамлар билан тездан тил топиша олиш, уларнинг дилларига кира билиш хусусиятига эгадир. Шунданми, кўрсатув манбаи бўлиб хизмат қилаётган одамлар ҳам, ойнаи жаҳон қаршисида ўтириб, кўрсатувни томоша қилаётганлар ҳам уни бирдай севадилар. Бундай илиқ фикрларимиз мазкур эшиттириш ижодкорлари Ў. Юсупжонова, режиссёр М. Маҳкамов ҳамда оператор Р. Камоловлар ижодий фаолиятига ҳам тўла тааллуқлидир.

Афғонистон фожиаси... Эндигина 18-19 ёшга тўлган навқирон йигитларимизнинг афғон ерларидан бир умрга ногирон, майиб-мажруҳ бўлиб... ёки жасадга айланиб қайтишлари ҳар биримизни аччиқ-аччиқ аламларга, жудоликларга рўпара қилади. Шунинг учун ҳам Д. Ёқубов номига «Афғондан бир оёқ, бир қўлсиз қайтган Равшан Мақсудовнинг аниқ адресини ёзиб юборсангиз, уни топиб кўнглини кўтарсак, қўлдан келганча мадад берсак», қабилида келган хатларнинг сон-саноғи йўқ.

Биз томошабинлар кўрсатувни томоша қилиш давомида истеъдодли хонандаларни ҳам кашф этдик. Шулардан бири ўзининг тарихий мавзудаги теран қўшиқлари билан танилган Маҳмуджон Азимовдир. Унинг Улуғбек, Файзулла Хўжаев ҳақидаги қўшиқлари кишиларни бир-бирларига меҳр-оқибатли бўлишга даъват қилади.

Хуллас, бу кўрсатув ҳақида қанча яхши гаплар айтсак, шунча оз. Шу жиҳатдан олганда «Ҳаёт қувончлари ва ташвишлари»нинг Ҳамза номли мукофотга тавсия этилганлиги барча томошабинлар қатори мени ҳам беҳад қувонтирди. Кўрсатув ўзининг кўтариб чиқаётган қатор муаммолари, одамлар дилидаги гапнинг тилига кўчишини акс эттириши, умуман, халқимиз тарихини ва келажагини ёритиб бориши билан ушбу мукофотга лойиқдир.

Анвар ИСРОИЛОВ.

РЕЖАНИ БОШИДАН ПУХТА ОЛИШГАН

ЎРТА Чирчиқ районидаги Ленин номли колхоз йиллик пахта тайёрлаш планини районда бир неча йиллардан буён биринчилар қаторида бажариб келади. Бунга ишни бошидан пухта қилиш ҳисобига эришилади. Хўжалик деҳқонлари бу йил ҳам ўз анъаналарига содиқ қолишди. Йиллик план барвақт бажарилди. Давлатга 2600 тоннадан ортиқ пахта етказиб берилди.

— Йиғим-терим мавсуми олдидан колхоз правлениеси, партия, касаба союз ташкилотининг йиғилишини ўтказдик, — дейди колхоз партия ташкилотининг секретари Пардабой Мирзаалиев. — Унда бу йил йиғим-теримни ташкил этиш, қўлда ва машинада терилган пахтага ҳақ тўлаш, деҳқонларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш, қисқаси барча зарур масалаларни муҳокама қилдик. Бунда ҳар ким ўз фикрини, мулоҳазасини, таклифини ўртага ташлади. Бамаслаҳат шундай қарорга келдик: қўлда терилган ҳар килограмм пахтага 15 тийиндан, машинада терилган хом ашёнинг тоннасига биринчи теримда 8 сўмдан, иккинчи ва учинчи теримларда 10—15 сўмдан ҳақ тўланади.

Шунингдек, социалистик мусобақа ташкил этдик. Бу мусобақага ҳар беш кунда якун ясалиб, ғолиблар моддий рағбатлантирилади. Биз бу йил илғорларни фақат пул мукофоти билан эмас, рангли телевизор, гилам, радио, қўл соатлари ва бошқа қимматбаҳо буюмлар билан рағбатлантириш юзасидан ҳам тадбирлар ишлаб чиқдик.

Белгиланган тадбирлар ҳақиқатан ҳам ўзининг самарасини бермоқда. Колхозда сурункасига бир ҳафта давомида йиллик планнинг 10 фоиздан ошириб пахта тайёрланди. Айни кунларда ҳам суръат 5-6 фоизни ташкил этмоқда.

Биз шу куни колхозда биринчи бўлиб йиллик планни адо этган Мамажон Аҳмаджонов бошлиқ 4-бригада далаларида бўлдик. 76 гектар майдонда деҳқончилик қилган коллектив қабул пунктларига 220 тоннадан ортиқ пахта топширди. Бу ҳосилнинг асосий қисми машиналар ёрдамида териб олинди. Тажрибали механик-ҳайдовчи Эгамқул Муҳамедов 100 тоннадан ортиқ пахта терди.

— Бригадамизда 57 киши

● Ғалаба рапорти изидан ●

меҳнат қилади, — дейди Мамажон Аҳмаджонов. — Йил биз учун анча оғир келди. Барча майдонлардаги чигитни бемаврұд совуқ туфайли қайта экиб чиқдик. Буни қарангки, бригадамиз аъзолари ғўзанинг 25 кунлик кечикишини меҳнат билан енгдилар. Бугун мажбурият ҳисобига пахта топшираётган эканмиз, бунда коллективимиз ҳар бир аъзосининг муносиб ҳиссаси бор.

Бригада бошлиғи билан далаларни айланамиз. Ҳали ҳосил мўл. Механизаторлар ўз машиналарини тўла қувват билан ишлатишмоқда. Ҳали иккинчи терим ўтказилмаган майдонлар ҳам бор экан. Ш. Эргашева, Ў. Тулебоева, Ҳ. Чиннибекова, Х. Тулеганова сингари кўпминг-килограммчилар пешингача 80—100 килограммдан пахта териб қўйишибди.

— Ҳали далада ҳосил кўп-ку, режаларингиз қандай, — сўраймиз Мамажон акадан.

— Мақсад битта. Етиштирилган ҳосилни тўла-тўкис йиғиб-териб хирмонга топширамиз.

Серикбой Саримсоқов етакчилик қилаётган комсомол-ёшлар бригадаси ҳам Мамажон ака коллективидан қолишмай меҳнат қилаяпти. Бу бригадада 84 гектар ер бор. Улар давлатга 250 тоннадан зиёд пахта сотишди. Бу ҳосилнинг 90 фоизини механизаторлар О. Сиддиқов ва У. Мусақулов терди. Сўнгги беш кунлик якунига кўра колхознинг кўчма қизил байроғи мана шу бригадага топширилди.

— Биз дала меҳнаткашларининг унумли ишлаб, яхши дам олишлари учун барча шароитларни яратишга катта аҳамият бераяпмиз,— дейди бригада бошлиғи. — Дала шийпонимизда иссиқ овқат ташкил этаяпмиз. Тушлик пайтида турли маданий тадбирлар ўтказяпмиз. Айниқса, колхоз правлениесининг пахтакорлар тўғрисида кўрсатаётган ғамхўрлигини алоҳида айтиб ўтишим керак. Чунки раҳбарларимиз фақат далада ишлаётганларнинггина эмас, уларнинг оилалари, бола-чақаларининг ҳам озиқ-овқатидан хабардор бўлиб туришибди. Шунинг учун деҳқонларимиз далада хотиржам меҳнат қилишяпти, иши унумли бўлаяпти.

Мана беш йилдирки, колхозда етиштирилган ҳосил ҳашарчиларсиз териб олинмоқда. Бу йил ҳам хўжалик аъзолари жами ҳосилни ўзлари саранжомлашмоқчи. Ҳар куни 16 та терим агрегатининг ҳаммаси далага олиб чиқилмоқда. Айни пайтда 300 дан ортиқ теримчи тўкилган ва машина учун ноқулай майдонлардаги пахтани териб олмоқда.

Хўжаликда сарф-харажатни камайтириш, пахта таннархини арзонлаштириш учун кенг кураш бошланган. Биргина 1988 йилда колхоз деҳқончиликдан 3 миллион 882 минг сўм даромад қилди. Йил якунига кўра ҳар бир колхозчи ишлаган ҳақининг бир сўмига 1 сўм 50 тийиндан қўшимча ҳақ олди. Илғор бригадаларда бу миқдор 1 сўм 70 тийин — 1 сўм 80 тийинни ташкил этди.

Колхозда фақат пахта йиғим-теримини ташкил этиш эмас, социал масалаларни ҳал этишда ҳам ибратли ишлар қилинмоқда. Аҳолининг озиқ-овқат, сабзавот-мева ва бошқа маҳсулотлар билан тўлиқ таъминлаш учун ички имкониятлар ишга солинмоқда. 1989 йилнинг ўзидаёқ 10 гектардан ортиқ ер колхозчиларга уй-жой қуриш учун ажратиб берилди. 1 миллион сўмликдан ортиқ социал, маданий-маиший қурилиш ишлари амалга оширилди. Ҳозир 140 ўринли янги болалар боғчаси, ҳаммом, қариялар учун чойхона қурилмоқда. Ёшлар учун «Гулистон» кафеси ишлаб турибди.

Колхоздан қайтар эканмиз, пахтага тўла тележкаларнинг бирин-кетин қабул пунктлари томон йўл олаётганлигини кўрдик. Барча участка, бригада ва коллективларда иш хотиржамлик билан бир маромда давом этарди...

У. МАНСУРОВА.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ ГА ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

«ПАШШАГА ТАЛАНМАСА...»

Тошкент райони территориясидаги аҳоли зич жойларда турли чиқиндилар кўплаб тўпланиб қолаётгани, айрим савдо шахобчаларида санитария ҳолатига жиддий эътибор берилмаётгани газетанинг 24 август сонида танқид қилинган бўлиб, унга область санитария-эпидемиология станцияси бош врачининг ўринбосари Д. Зиёвуддиновдан жавоб олинди.

Хабар бўйича текшириш ўтказилганда кўрсатилган камчиликлар тасдиқланган. Район территориясидаги чиқиндилар олиб ташланиб, уларнинг ўрни кимёвий йўл билан ишланган. Санитария ҳолатига жиддий эътибор бермагани учун 33-озиқ-овқат магазини ёпиб қўйилган. Кўрсатилган камчиликлар тугаллангач магазин очиб берилади.

Район санитария-эпидемиология станцияси ходимларига магазин ва умумий овқатланиш корхоналарининг, территориядаги бозорларнинг санитария ҳолатига жиддий эътибор бериш ва назорат қилиш топширилди.

«ҚАРИЯЛАР НОМИДАН»

Улуғ Ватан уруши ва меҳнат ветеранларидан пойтахтнинг Новомосковский кўчасидаги 113-сартарошхона ходимларининг хизматидан норози бўлиб ёзган хати газетанинг 24-август сонида босилиб чиққан эди.

Ушбу танқидий хабарга Тошкент шаҳар сартарошлик хизмати комбинатининг директори М. Козловдан жавоб олинди. Унда газетанинг танқидий хабари коллектив ўртасида муҳокама қилинганлиги, йўл қўйилган камчилик тўғри эканлиги айтилади. Сартарошхона мудири Л. Луценкр мижозларга хизмат кўрсатишда камчиликка йўл қўйгани, ўз ходимлари иши устидан назоратни бўшаштириб юборгани учун жиддий огоҳлантирилди. Хабарда кўрсатилган сартарошхонада «Оққўрғон» маҳалласининг қарияларига хизмат кўрсатиш учун алоҳида жой ажратилди. Бундан ташқари маҳалла активлари билан қурилаётган янги чойхона биносида ҳам сартарошхона очишга келишиб олинди.

СЎНГГИ СОАТДА

● **БЕЛГРАД**

Югославия Коммунистлар союзи Марказий Комитети Президиуми ўзининг навбатдаги мажлисида ЮКСнинг XIV (фавқулодда) съездини 1990 йил 20—22 январь кунлари ўтказиш тўғрисидаги таклифни маъқуллади. «ЮКСда ижтимоий ислоҳот ва ўзгартишлар» мавзуи анжуман кун тартибидаги асосий масаладир. Съезд делегатлари партиянинг раҳбар органларини сайлайдилар.

ЮКС Марказий Комитетининг 20—21 октябрда бўладиган навбатдаги пленуми съездни ўтказиш муддатлари тўғрисида узил-кесил қарор қабул қилади.

Президиум ЮКС Уставига ўзгартишлар ва қўшимчалар лойиҳасини муҳокама қилди. Ана шу ўзгартиш ва қўшимчалар пленумда ҳам муҳокама этилади. Шундан кейин улар ЮКС бошланғич ташкилотларида кўриб чиқиш учун тақдим этилади.

● **БУДАПЕШТ**

Бу ердаги совет фани ва маданияти уйида СССР билан ВХР ўртасида илмий-техникавий ҳамкорлик тўғрисидаги битим имзоланганлигининг 40 йиллигига ҳамда иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорлик масалалари билан шуғулланувчи ҳукуматлараро Совет — Венгрия комиссияси ташкил этилганлигининг 25 йиллигига бағишланган кўргазма очилди.

Юбилей кўргазмада икки мамлакатнинг ҳисоблаш техникаси, электроника, машинасозлик, алоқа воситалари, медицина техникаси ва қишлоқ хўжалиги соҳаларида биргаликда илмий ҳамда амалий фаолиятининг натижаларини намойиш этувчи икки юздан ортиқ буюм томошабинлар диққатига ҳавола қилинган. Шу ернинг ўзидаёқ ҳар бир экспонат ҳақида муфассал маълумот берувчи автомат ахборот системасининг ишлайдиган моделини кўриш мумкин. Бундан ташқари системада венгриялик шерикларни қидираётган совет корхоналари ҳақида ахборот мавжуд.

(ТАСС).

• «Тошкент ҳақиқати»да учрашув •

Даврага тўпланган журналистлар республикамизнинг турли областлари ва районларидан келишган. Улар Ўзбекистон ССР Нашриётлар, полиграфия ва китоб савдоси Давлат комитети ҳузуридаги республика малака ошириш курсининг тингловчилари.

ҲАМКАСБЛАР МЕҲМОНИМИЗ

— Мен Бухоро областиданман, — дейди Х. Қодиров, — Газетангизни мунтазам ўқиб борамиз. «Тошкент ҳақиқати» саҳифаларидаги социал мавзуда ёзиладиган материаллар, давлат автоинспекцияси ҳаётидан ёритиладиган хат-хабарлар ўқимишлилиги билан ажралиб туради. Уларни тайёрлаш жараёни ҳақида икки оғиз гапириб беришингизни илтимос қилардим.

Муҳаррир суҳбат давомида тингловчининг бу истагини қондириш билан бирга, редакция ходимлари олиб бораётган турли ташкилий ишлар, бўлимлар фаолияти ҳақида ҳам тўхталди.

Хусусан, кейинги ойлар мобайнида идеология, агросаноат, саноат ва капитал қурилиш, адабиёт ва санъат бўлимлари анчагина салмоқли материаллар бераётганлигини, хатлар ва оммавий ишлар бўлими газетхонлар билан мулоқотга эътиборни кучайтирганлигини таъкидлади.

— Қани энди шундай учрашувлар тез-тез бўлиб турса, — дейди «Сирдарё ҳақиқати» газета редакциясининг ходими Р. Юнусов. — Илгарилари ижодий коллективлар бир-бирларининг ҳаётидан хабардор бўлиб турардилар. Эндиликда бу ҳамкорлик сусайиб кетди.

Хоразмлик журналист Сотибой Авазов эса газеталар бир-бирлари билан саҳифалар алмашиб туришлари тўғрисида фойдали таклифни ўртага ташлади.

Шу куни курс тингловчилари ўзларини қизиқтирган, редакциялар ҳаёти билан боғлиқ бир қатор саволларга жавоблар олдилар.

— Икки ёки уч ҳафталик ўқиш жараёнида, — дейди курс раҳбари Раҳимжон Орипов, — тингловчиларга Тошкент Давлат университети, Тошкент Олий партия мактаби ўқитувчилари, олимлари лекциялар ўқийдилар, бундан ташқари журналистлар турли редакциялар коллективлари билан учрашиб, тажриба алмашадилар, нашриётлар ишлари билан танишадилар.

Область, шаҳар ва районлар газеталари ходимларининг ижодий ўқуви уларнинг амалий ишларида яхши самара бермоқда. Келажакда бундай курсларга 15—20 нафар эмас, ундан ҳам кўпроқ тингловчилар жалб этилса мақсадга мувофиқ бўларди.

С. ҲАСАНОВ.

БЕМАЛОЛ ТИЛЛАШМОҚДАЛАР

Тошкентдаги 21-ҳунар-техника билим юртининг ўқув-моддий базасида ёшларнинг компьютер саводхонлигини ўстиришга катта аҳамият бериб келинмоқда.

«Ямаха» фирмаси программаси бўйича қўлланиладиган «ақлли» машиналарни бошқариш кенг йўлга қўйилди. КУВТ ўқув-ҳисоблаш техникаси кабинетлари эса техника воситалари билан тўла жиҳозланди. Талабалар «Правец» ўқув компьютерлари билан бемалол тиллаша оладилар.

Ўқув жараёнини янгича ташкил этиш юзасидан кўрилаётган тадбирлар яхши самара бермоқда. Таълимнинг муқобил шакл ва усулларини танлаш йўлида олиб борилган педагогик, психологик ва методик изланишлар туфайли яна қатор янгиликлар жорий этилди. Машғулотларда лекция, семинарлардан кенг фойдаланилмоқда. Талабаларнинг машғулотларга эркин қатнашувига рухсат берилди. Тошкент политехника институтининг бир қатор факультетлари билан ўрнатилган яқин ҳамкорлик ёшларда техника фанларини ўрганишга бўлган интилишларини кучайтирди.

Қурилаётган бу каби педагогик ва методик тадбирлар кадрлар тайёрлаш савиясини кўтариш имконини бермоқда.

А. АЛИЕВ.

СПОРТ

МЕҲМОНЛАР УСТУНЛИГИДА

● ЎТГАН шанба куни «Пахтакор» ўйингоҳида майдон эгаларининг Олмаотанинг «Қайрат» командаси билан бўлиб ўтган учрашувида боксчилар ибораси билан айтганда меҳмонларнинг зарбалари аниқ ва кучли бўлди. Бу зарбалардан тошкентликлар айниқса биринчи бўлимда ўзларини ўнглай ололмадилар ва кетма-кет иккита тўп ўтказиб юборишди. «Қайрат» «Пахтакор» жарима майдонида эркин ва бемалол ҳаракат қилди. Иккинчи бўлимда пахтакорчилар иккита жавоб тўпи киритган бўлсалар-да, ўз дарвозаларидан битта тўп ўтказиб юбориб 2:3 ҳисобида енгилишди. 39-турнинг бошқа ўйинларида қуйидаги натижалар қайд этилди. «Геолог» — «Динамо» (Бт) — 1:1, «Шинник» — «Кубань» — 3:0, «Гурия» — «Спартак» — 1:0, «Динамо» (Ст) — «Нефтчи» — 3:1, «Факел» — «Металлург» — 1:1, «Ростсельмаш» — АСК (Р) — 2:1, МАСК — «Торпедо» — 8:1, «Кузбасс» — «Котайк» — 1:0, АСК «Карпати» — «Таврия» — 1:2, «Даугава» — «Нистру» — 2:0. Навбатдаги тур ўйинлари бугун бўлади. «Пахтакор» бу турда дам олади. Сўнг 25 октябрда «Геолог», 28 октябрда «Шинник» командаларини қабул қилиб, мавсумнинг якунловчи ўйинларини сафарда «Гурия» ва Ставрополнинг «Динамо» командалари билан ўтказади.

СОВРИНДОРЛАР САФИДА

● «ДИНАМО» ўйингоҳида теннис бўйича ҳаваскор спортчиларнинг Бутуниттифоқ биринчи турнирига бугун якун ясалади. Мамлакатимизнинг турли шаҳарларидан келган 200 га яқин спортчи кеча Тошкент шаҳри бўйлаб саёҳат уюштирдилар. Аёллар ўртасида 21—35 ёшгача спортчилар баҳсида тошкентлик Галина Супрунова, 46 ёшдан юқорилар ўртасида Наталья Мешченцева, эркаклар ўртасида 56 ёшдан юқорилар даврасида Элмар Аминов совриндорлар сафидан жой олишди. Бугун 35—45 ёшлилар баҳсида яна бир вакилимиз Жалол Ғаниев ғолиблик учун курашади.

✦ ✦ ✦

✦ ТОШКЕНТДА теннис бўйича журналистларнинг биринчи республика турнири бўлиб ўтди. Суратда: мусобақа ғолиби Олег Стрельников.

А. РИСҚИЕВ сурати.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ЮТУҚЛИ ОМОНАТЛАР ЖАМҒАРМА БАНКЛАРИГА

Чирчиқ шаҳрида ютуқли омонат бўйича 1989 йил 9 октябрда ўтказилган

94-ЮТУҚЛАР ТИРАЖИНИНГ

РАСМИЙ ЖАДВАЛИ

Ўзбекистон ССРнинг барча жамғарма банкларидаги ютуқли омонатлар бўйича қуйидаги счёт номерларига ютуқлар чиқди

Счет номерлари	Ютуқ миқдори (жамғарманинг ўртача суммасига процент ҳисобида).
А-024	25
А-075	25
А-090	25
А-157	25
А-176	25
А-230	50
А-240	200
А-311	25
А-320	25
А-389	25
А-437	25
А-449	25
А-494	25
А-559	25
А-562	100
А-613	50
А-649	25
А-689	25
А-757	25
А-799	25
А-817	25
А-858	25
А-897	100
А-958	25
А-963	25

Счёт сонлари мингдан ортиқ бўлган жамғарма банкларида кейинги барча минг рақамли сонлардаги ўша счёт номерлари ҳам ютди. Масалан, А-1024, А-2024, А-3024 ва ҳоказолар, шунингдек, А-1157, А-2157, А-3157 ва ҳоказолар.

Тираж комиссиясининг раиси — Чирчиқ шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари — Ф. Ю. ХАЛИЛОВА.

Тираж комиссиясининг масъул секретари — М. Х. ЙЎЛДОШЕВА.

Чирчиқ шаҳрида 1989 йил 9 октябрда пул-буюм ютуқли омонатлар бўйича ўтказилган

12-ЮТУҚЛАР ТИРАЖИНИНГ РАСМИЙ ЖАДВАЛИ

Ўзбекистон ССРнинг барча жамғарма банкларидаги пул буюм ютуқли омонатлар бўйича қуйидаги счёт номерларига ютуқлар чиқди.

Счёт номерлари	Ютуқ миқдори (жамғарманинг ўртача суммасига процент ҳисобида)
В-010	25
В-070	25
В-115	25
В-155	25
В-195	100
В-200	25
В-269	50
В-304	25
В-351	50
В-379	25
В-404	25
В-471	25
В-517	25
В-546	25
В-598	25
В-609	25
В-670	25
В-713	25
В-738	200
В-765	25
В-827	100
В-847	25
В-890	25
В-939	25
В-980	25

Счёт сонлари мингдан ортиқ бўлган жамғарма банкларида кейинги барча минг рақамли сонлардаги ўша счёт номерлари ҳам ютди. Масалан, В-1010, В-2010 В-3010 ва ҳоказолар, шунингдек, В-1155, В-2155, В-3155 ва ҳоказолар.

Тираж комиссиясининг раиси — Чирчиқ шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари Ф. Ю. ХАЛИЛОВА.

Тираж комиссиясининг масъул секретари — М. Х. ЙЎЛДОШЕВА.

РАНГ-БАРАНГ ОЛАМ

ГИППОКРАТ АНИҚЛАЙ ОЛМАГАН ДАРД

● ҚАДИМГИ дунёнинг машҳур табиби Гиппократ жуда кўп нарсаларни билган ва уларни тавсифлаб чиққан. Бироқ бир касалликнинг тагига етолмаган «Шундай кишилар борки— деб ёзган эди ҳайрат ичида Гиппократ, — ҳамма одам нима еса, улар ҳам ўша хил овқатни ейишади-ю, лекин кейинча бирдан баданларига нарса тошади ва у ер-бу ерлари салқийди».

Бу ерда гап аллергия касаллиги тўғрисида бормоқда. Ҳатто ҳар куни ейдиганимиз жавдар ва буғдой нони ҳам баъзи кишиларда тегишли аллергия касаллиги қўзғаши мумкин. Аллергия касали бор киши олдида тухум чақиш ҳам мумкин эмас, дарров унинг дарди тутиб қолади. Чунки тухумда ҳам, товуқ гўштида ҳам аллергенлар бор. Баъзиларга дарахт гулларининг чанги ҳам ёмон таъсир қилади

Врач ўз вақтида беморга тўғри диагноз қўйиб, аллергенлар оқимини тўхтатиш учун тегишли чоралар кўриши керак. Аммо мана шу оқим қаердан келаётир — гўштданми, гул чангиданми — буни аниқлаш анча мушкул. Шу мушкулотни ҳал этмаган врач тўғри диагноз қўя олмайди.

ЎЗ-ЎЗИГА ХИЗМАТ ҚИЛУВЧИ АККУМУЛЯТОР

✦ ЯПОНИЯ мутахассислари шундай бир аккумулятор ясадиларки, унга беш йил давомида дистилланган сув қуймаса ҳам бўлади. Ундаги махсус катализатор аккумулятор ишлаган вақтда ажралиб чиқадиган водородни ушлаб қолади ва уни кислород ҳавосига қўшади. Шундай қилиб зарур дистилланган сув олинади. Буни ҳақиқий ўз-ўзига хизмат деса бўлади!

БИЛАСИЗМИ!

● РИВОЯТЛАРГА қараганда, аждодларимиз кон излаш мақсадида, ҳатто қушларнинг жиғилдонидаги майда тошларни ҳам кўздан кечиришган. Чунки айрим қушлар ялтироқ, қаттиқ ва қиррали тошларни кўпроқ истеъмол қилганлар.

Африкадаги баъзи мамлакатларда қушларнинг жиғилдонидаги тошлар ёрдамида олмос, тилла ва бошқа қимматбаҳо металл конлари топилгани маълум. Ҳид ажрата билувчи итлар, шунингдек, ўсимликлар ёрдамида ҳам кон қидириб, бирмунча натижалар қўлга киритилган.

ҚОР ОДАМНИ ОТМАНГ!

• Ғайритабиий ҳодисалар •

— ОППОҚ! ОППОҚ! — бундай қичқириқлар бир ҳафта давомида Журавлевка қишлоғи тунларини ларзага келтириб турди. Шундай ҳам бўлдики, ҳатто қирқ кишилашиб нима кўринса ўшани қўлга олиб эрталабгача кўчалар бўйлаб ...«арвоҳ» орқасидан қувиб юрдилар. Мунтазам ярим тунга яқин бу ерда пайдо бўладиган, кеч қолган йўловчиларни қўрқитиб, қишлоқ бўйлаб саргардон юрадиган сирли маҳлуқни шундай деб аташди. Ўша август ойи пайтида якка кўчада пайдо бўлишга ҳеч ким ботинолмай қолди...

Кейинги вақтларда бундай «шов-шувлар»га кўникиб қолган тажрибали газетхон уни энди кўрибмизми, деб айтади. Уларнинг қанақалигини ҳам биламиз. Шоҳиди бўлганларнинг тасдиқлашича бугун ҳамма жойда космосдан келганлар пайдо бўлмоқда, гуманоидлар ва ҳоказо, «қор одамлари» тўда-тўда бўлиб айланиб юрипти, кўпгина кишилар ғаройиботларни ўз ўлкаларидан излашга тайёрдирлар. Балки, мақтанишаётгандир ҳам? Шуни дарҳол таъкидлаймизки, ғаройиб воқеаларнинг бугунга келиб кўпайиб кетганлигини жуда оддий изоҳлаш мумкин. Бундай воқеалар илгари ҳам етарли бўларди, фақат улар ҳақида ёзилмасди, мумкин эмасди. Эндиликда ёзаяпмиз, бироқ афсуски, самара ножўя бўлмоқда — оддийлик ишончсизликни туғдирмоқда. Ҳатто, журналистларда ҳам.

Мен ҳам дарҳол эскича қарашдан халос бўлолмадим. Ҳикоя қилувчилар устидан кулганимни, қишлоққа спиртли ичимликлар тез-тез олиб келиниши, самогон қайнатишга қарши кураш қандай олиб борилаётганлиги билан қизиққанимни тан оламан. Бу билан сал бўлмаса бутун ишни чиппакка чиқариб қўяй дедим.

Киров номли колхоз раиси А. Цибика ўзини ва қолган очиққўнгил қишлоқ халқини ишончсизлик билан хафа қилиш ўринли эмас, деди зарда билан. Унга — раисга «гувоҳлик» қилишдан мени қайтариб юбориш осон эди, «ёмон» шон-шуҳрат ҳеч кимга керак эмас. Спиртли ичимликларга келганда аҳвол бундай (мен билишим учун). Район марказидан арақ олиб келишга ҳеч вақт шошилишмайди. Самогончиларнинг ўзлари камайиб кетди, зероки, кишилар қиём қилишлари учун қанд-шакар бўлмади, ҳатто, уй бекаларининг кўплаб мева-резаворлари ачиб қолди. Қисқаси, идорада ғала-ғовур бошланди. Шоҳиди бўлганларни ҳар ҳолда зўрлаб бўлса ҳам бошдан кечирганларини айтиб беришга кўндирдим.

Ёш чўпон В. Беляевский ҳикоя қилади:

— Бу воқеа тунда соат 11 ларда қишлоқдан беш километр нарида, ўрмон ёқасидаги сигирлар соғиладиган жойда юз берди. Сигирларни молхонага ҳайдадим, отни қозиққа бойлаб, кулбани иситиш учун ўтин тайёрлай бошладим. Шу вақт ўзимни жуда ёмон ҳис қилдим: изоҳлаб бўлмас қўрқинч, ваҳима бутун вужудимни қамраб олди. Нега бундай бўлдийкин? Атрофга қарай бошладим. Кўзимни кўтарган эдим ҳамки, оёқларим бўшашиб кетди. Қарасам, молхона томидан оппоқ одам юриб келаяпти. Сакраб-сакраб қўяди ҳам. Ўзи шундай баланд, кўриниши жуда хунук — худди докага ўралганга ўхшайди, дока унчалик ёпишиб турмасди. У томдан сакраб тушди-да, сув солинган бочкага ўтирди. Менга эса умуман эътибор бермасди. Шу тобда мен отни ҳам, бошқа ҳамма нарсани ҳам унутдим-да, қишлоққа жоним борича югуриб кетдим. Эрталаб болалар билан қайтиб келдим. Ҳеч нарсага тегилмаган эди. От жойида турарди.

«Арвоҳ»ни қувишда фаол қатнашганлардан бири — ишчи А. Кишков ҳикоя қилади:

— Ҳа, биз ҳаммамиз уни кўрдик. Эс-ҳушимизга келганимиздан кейин ўзимиздан бирортаси шўхлик қилаяптимикин, деб ҳам ўйладик. Йўқ, ҳамма жойида эди. Бизда бундай чопқир ҳам топилмасди, биз унга мотоциклларда зўрға етиб олдик. Эсимда, ўн беш метрча қолганда чироқларни ёқдик. Яқинроқ бориш қўрқинчли эди. Баланд бўйли, бақувват, шундай «арвоҳ»ки, турган жойидан тўрт метрча сакрайди. Бир гал ялангликда умбалоқ ошди, худди бўриларга ўхшаб увулладй, бошқа гал эса ўтни қўллари билан юлиб, бизга отди. Тушунишимизча, бизни қўрқитарди... Унинг орқасидан беш кун юрдик. Ҳатто «арвоҳ»ни милтиқдан пақиллатиб отиб, қутилиб қўяқолайликми, деб гапириша бошладик. Лекин ҳеч ким бунга ботинолмади, ахир у тирик ва одамга ўхшарди-да.

Воқеа шундай бўлган эди. Уни қандай тушунтиришни билолмадим. Бизнинг таҳлил қилиш усулларимиз унчалик бой эмас: ё «келгиндилар», ё «қор одам». Биринчиси бўлмаса керак, «келгиндилар»га бўрича увиллаш ва ўтни отишга ҳожат бўлмаса керак. Айни вақтда ҳаммасини «қор одамга» ҳам тўнкаш қийин. У қачонлардир Омск яқинида яшаган? Тўғри, ўтган йили қўшни ноҳиядаги узоқда жойлашган қишлоқда ҳам шунга ўхшаш воқеа юз берган эди. Шунга ўхшаш оппоқ жонивор уч ҳафта давомида эрталабга яқин сигирларни соғишга отланган сут соғувчиларни қўрқитиб, уйлар деразаларидан қараган. Агар бу ҳам «ҳазил» бўлса, улар кетгач, доим ноябрь қорида катта яланг оёқлар изи қолганлиги таажжублидир.

Бу воқеаларга хос яна бир муштараклик бор. Халқ безовта бўлмоқда, бу воқеага муносабат билдирувчилар — масалан, милиция қандайдир ортиқча уятчанлик қилаяпти. Кишиларга тинчлик бермаётган бундай «қизиқчилар» кимлар эканлигига тўла ишонч ҳосил қилишга уринмаяптилар, бу ҳақда хабар беришга ошиқишмаяпти. Балки, ҳақиқатан ҳам Омск вилоятида «қор одам» пайдо бўлгандир? Шундай экан, олимларни чақириш керак, уларга ёрдам берувчи кўнгиллилар исталганча топилади.

Бефарқликни шунчаки изоҳлаш мумкин, бошлиқлар олдида ким ҳам кулгига қолишни, тентаксимон бўлиб кўринишни истайди, дейсиз. Бу тушунарли ҳолат, бироқ эндиликда бошқача ўлчовлар билан фикрлаш керак. Ғайритабиийдан ҳайиқмаслик ва воз кечмаслик, уни тадқиқот қилиш учун интилиш лозим. Кулгига қолинадиган вақтлар ўтиб кетди.

Н. КУТОРГИН,

Омск вилоятининг шимолий чеккаси, Тевризск ноҳияси.

ЖИНОЯТЧИЛИККА ҚАРШИ КУРАШ

МАВЗУИДА ТОШКЕНТ ШАҲАР ИЧКИ ИШЛАР БОШҚАРМАСИ МАСЪУЛ ХОДИМЛАРИНИНГ ЖУРНАЛИСТЛАР БИЛАН УЧРАШУВИ БЎЛИБ ЎТДИ

УЧРАШУВДА шу йилнинг ўтган тўққиз ойида пойтахт шаҳримиздаги жиноятчиликнинг аҳволи таҳлил қилинди, унга қарши ҳамкорликда кураш тадбирлари тўғрисида маслаҳатлашиб олинди, кўп савол-жавоблар бўлди.

Шу давр ичида жами 16.786 жиноят содир этилди. Жиноятнинг оғир турлари бўйича ўсиш катталиги ташвишланарлидир. Хусусан, талончилик ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 83 фоиз, босқинчилик эса 76 фоиз ўсди яъни бу йил 327 босқинчилик ҳодисаси рўй берди. Шунингдек, одам ўлдириш 44 фоиз ортди ва 137 тани ташкил этди.

Жиноятчилар қайси табақа кишилари! Жиноят содир этганларнинг 4 минг 53 нафари ишчилар, 1760 киши эса ҳеч қаерда ишламайдиганлардир.

Жиноятга қўл урганлардан 1300 нафари маст ҳолатда бўлган.

Шунингдек, хушёрхонага тушганлар бу йил 39 фоизга кўпайди ва 1988 йилнинг шу давридаги 9463 ўрнига 13151 кишини ташкил этди.

3492 нафар ҳайдовчи маст ҳолда машина бошқараётганда қўлга тушди. Улардан 110 нафари иккинчи марта маст ҳолда машина бошқарганлар бўлиб, улар жиноий жавобгарликка тортилдилар.

Айниқса, босқинчилик, талончилик, товламачилик бўйича уюшган жиноятчиликнинг ортиб бораётгани ташвишланарлидир. Ўтган даврда 622 та шундай гуруҳ қўлга тушди ва улардан жами 175 минг сўм олинди. Гиёҳвандлар, гиё билан савдо қилувчилар кўпайиб боряпти. Бу соҳада 430 жиноятчи қўлга олинди ва 235 жиноий иш қўзғатилди.

Кисовурлар ҳам кўп. Ҳар куни 3—5—7 нафар чўнтак ўғрилари тутиб келтирилмоқда. Афсуски, уларнинг кўпи вояга етмаган болалар, ўсмирлар бўлишига қарамай, бу иллат билан милициядан бошқа ҳеч кимнинг—на шаҳар халқ таълими бошқармасининг, на комсомол комитетларининг ва на бошқа жамоат ташкилотларининг иши бор. Ҳолбуки, жиноятнинг бу турини камайтиришда улар милицияга катта ёрдам беришлари мумкин ва керак эди. Айни пайтда, кисовурлик бўйича жиноий ишни тергов қилиш мураккаб, биринчи навбатда — гувоҳлар йўқлиги сабабли. Милиция ўғрини тутганида уни кўриб турган ўнлаб одамлардан биронтаси гувоҳликка ўтишни истамайди. Бу эса аҳолининг ҳуқуқий саводсизлиги билан ҳам боғлиқ алоҳида муаммодир.

САВОЛ:— Жиноятчиликка қарши кураш бўйича вақтинча комитетларнинг ёрдами, фойдаси сезиляптими!

ЖАВОБ:— Тошкентда сезилмаяпти.

САВОЛ:— Сағбон кўчасидаги қатор хонадонларнинг спиртли ичимликлар билан очиқ чайқовчилик қилиши нега тугатилмаяпти!

ЖАВОБ:— Очиғини айтсак, биз у чайқовчилар билан тўппа-тўғри маънода жанг қилишгача бориб етдик, ҳатто, бир неча милиция ходимлари жароҳатланди. Лўлиларга мансуб бу кишилар уй-жой шароити ёмонлигини, иш билан таъминланмаганлигини рўкач қилдилар. Албатта, бу сабаблар чайқовчилик қилишга имтиёз бермайди, лекин, бу масалаларда уларга ва бизга ёрдам беришни сўраб район партия, совет ташкилотларига қилган мурожаат ва таклифларимиз жавобсиз қолиб келмоқда Курашнинг йўллари кўп: спиртли ичимликни керак одам хохлаган пайтда топар экан, ўша Сағбон кўчасида туни билан ишлайдиган дўкон очиб қўйилса — масала ҳал бўлар эди. Бу таклифимиз ҳам амалга ошмаяпти.

Чамаси, қизиқ, фойдали таклиф. Ичадиган одам тун ярмида ичкиликни бир ярим — икки баравар қимматига сотиб олади. Кечаси ичиш қонунда тақиқланмаган. Фақат, Сағбонда эмас, шаҳарнинг 5—6 жойида бундай дўконлар очиб қўйилса, тунги чайқовчилик ўз-ўзидан инқирозга юз тутарди...

Жиноятчилик ошган сайин, унга қарши курашувчилар... камайиб боряпти. Социалистик мулкни талон-торож қилишга қарши кураш бошқармаси (УБХСС) ходимлари сони кейинги икки йилда 11 кишига қисқарди, 2 миллионли шаҳарда чайқовчиликка қарши бир нечта милиция ходими курашади. Шунингдек, милиция ходимларининг маошини ошириш, медицина хизмати кўрсатишни яхшилаш муаммоларини ҳал қилиш зарур. Шу сабабларга кўра кейинги йилларда милициядан ўнлаб кишиларнинг ўз хоҳиши билан ишдан бўшаб кетаётгани — факт.

Учрашув — суҳбат сўнгида жиноятчиликка қарши ҳамкорликда кураш бўйича аниқ тадбирлар белгилаб олинди.

Ҳ. АЛИМОВ.

Муҳаррир Н. НАСИМОВ.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

22—25 ОКТЯБРЬ КУНЛАРИ СОАТ 20.00 ДА

СССРда БИРИНЧИ МАРТА

КАТТА ШОУ-ПРОГРАММА

ҚЎШИҚЛАР МУАЛЛИФИ ВА ИЖРОЧИСИ АМЕРИКАЛИК

Александр ВАЙНЕР

ПРОГРАММАДА:

Лилиана Дайкова, Людмила Розанова, Оля Фаворовская.

«ГОЛЬФСТРИМ» ва «ПОП-СЕРВИС» ГРУППАЛАРИ ИШТИРОК ЭТАДИ

Касса дам олиш кунисиз соат 10 дан 20.00 гача очиқ. Олдиндан билетлар сотиш кассаси ишлайди.

КОЛЛЕКТИВ БЎЛИБ ТУШИШ УЧУН БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги

М. Қориёқубов номли ўзбек давлат филармонияси

В. И. ЛЕНИН НОМЛИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА

26 октябрь соат 19.00 да

«ЁШ ИЖРОЧИЛАР САНЪАТИ»

Тошкент вилояти Ленин комсомоли мукофотининг лауреати

ОЛИМЖОН ОРИФЖОНОВ

ва хонанда

МАҲМУДЖОН АЗИМОВ

КОНЦЕРТИ

ПРОГРАММАДА:

Ўзбекистон ССР халқ артисти

МАЛИКА АҲМЕДОВА

рақкосалар: Элвира НОРБОЕВА, Шоира ҒОЙИБНАЗАРОВА қатнашадилар.

Концерт программасини Ўткир СИДДИҚОВ олиб боради.

БИЛЕТЛАР СОАТ 14 ДАН БОШЛАБ ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ САРОЙИ КАССАЛАРИДА СОТИЛМОҚДА.

КОРХОНАЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Тошкент область алоқа ишлаб чиқариш-техника бошқармаси (ТашОПТУС)

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ БЎЙИЧА ПОЧТА ТАШИШ БЎЛИМИНИНГ ТУГАТИЛГАНЛИГИ ВА УНИНГ ВАЗИФАСИ

Тошкент Темир йўли қошидаги ПОЧТАМТ (Таш.ПЖДП) ГА берилганлиги ҳақида

МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

Даъволар — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой мобайнида қуйидаги адресда қабул қилинади: Тошкент шаҳри, Т. Шевченко кўчаси, 17-уй. ТашОПТУС.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»)

БИЗНИНГ АДРЕС: 700083, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32.

Редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916. 325748; масул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750; БЎЛИМЛАР: хатлар ва оммавий ишлар — 334048, 325354; идеология — 325778; саноат капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; совет қурилиши — 325733; адабиёт ва санъат — 325553; маданият — 325767; социал масалалар — 325556; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325645; эълонлар бўлими — 325727.

Р. 06069 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс: 64684. Б. — 1704. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12